

NORDHUNGARIA INFORMO

Informilo de „Király Lajos” Esperanto - Amika Rondo
Miskolc

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HÍR

A „Király Lajos” Eszperantó Baráti Kör Tájékoztatója
Miskolc

2007. augusztus
Aŭgusto 2007.

AUGUSZTUS	3
AŬGUSTO	3
SAĜECDIROJ / BŬLCS MONDÁSOK	4
RECENZO	5
LA VIVO	8
INTERJŬ	9
INTERVJUO	17
NOVA RADIO	25
MISKOLCI HÍREK – INFORMAĴOJ EL MISKOLC	25
VICC / ŜERCO	27
KŬSZŬNET	28
DANKO	28
AUGUSZTUSBAN TŬRTĒNT	28
EN AŬGUSTO OKAZIS	29
RAPORTO	29
AFRIKA AGADO	30
TOGO	30
GVINEO	31
Centjariĝo de UEA	32
A MAGYAROK HÍRES NAPJA	32
FAMA TAGO DE HUNGAROJ	33
LAJOS NAP	33
TAGO LUDOVIKO	34
NYELVEK EURŬPAI NAPJA	34
EŬROPA TAGO DE LINGVOJ	35
Nova prezidanto de UEA	36
Honortitoloj de UEA al Hungaroj	36
A SÁRGA SERHÁZ	37
LA FLAVA BIERFAREJO	38
MÉG JŬLIUSBAN TŬRTĒNT... / OKAZIS ANKORAŬ EN JULIO...	39
Megkűvűlt erdű	39
Ŝtoniĝinta arbaro	39
Gyászhr	39
Emlékezés	40
NI FUNEBRAS	44
Rememoro	45

AUGUSZTUS

Ez, a nyár utolsó hónapja, melyben mindenki igyekszik kipihenni az évi fáradalmakat, kiszórakozni magát, mielőtt újra megkezdődnek a dolgozók hétköznapijai. Van akiknek a boldogsága tartós, van akiknél csak most kezdődik egy új ismeretséggel, barátsággal vagy egy új párkapcsolattal vagy éppen remény van a folytatásra. Mi a boldogság? A boldogságot mindenki másképpen éli meg.

Nem boldogít a pénz, az ékszerek halma, sőt még maga a korona sem. A boldogság nem árucikk, nem valaki személyes tulajdona. Nem adhatja meg a gazdagság, a luxus. A boldogságnak, mint egy ritka, szép virágnak, először a szívünkben kell kinyílnia.

Megbújhat egy mosolyban, egy gyermek örömteli kiáltásában, a hűségben vagy az őszinte baráti megértésben. Egy egyszerű gesztusban, mely a napot ünneppé teszi. Mindegy kié. Palotában keresed vagy egyszerű lakásban. A lényeg az, hogy mindenki elérje a saját szívében.

Erről szól a Boldogság (Feliço= Felicso) című szép vers, mely ismeretlen szerző alkotása.

AŬGUSTO

Ĉi tio estas la lasta monato de la somero, kiam ĉiu klopodas ripozi la dumjarajn penadojn, amuziĝi sufiĉe, antaŭ ol la rekomenci la labor- kaj penoplenajn labortagojn. Estas homoj, ĉe kiuj la feliĉo daŭras, ĉe kiuj ĝi nur nun komenciĝas per nova konateco, amikeco, nova parkontakto, aŭ havas esperon pri la daŭrigo de feliĉo. Kio estas la feliĉo? La feliĉo estas malsama por ĉiu homo.

Bonvolu akcepti - pri la feliĉo - la malsupran belan poemon, kies verkinto estas nekonata kaj hungara traduko ne ekzistas.

Feliĉo

La feliĉo ne troviĝas en la mono.
En juvelaro aŭ eĉ en ora krono.
La feliĉo ne estas aĉetaĵo.
Ĝi ne aperas per iu posedaĵo.
Ĝi ne veturas ne en luksa aŭtomobilo.
Kaj ne flugas en privata aviadilo.
Ĝi ne vivas en grandegaj riĉaj domoj.
Aŭ en la agoj de festemantaj homoj.
Sed la feliĉo kiel simpla bela floro.
Unue kresku en nia propra koro.
La feliĉo povas kuŝi en rideto.
Aŭ en ĝojkrio de gaja infano.
La feliĉo povas kuŝi en fideleco.
Aŭ en kompreno de sincera amikeco.
Ĝi troviĝas ofte nur en simpla gesto.
Pro kio tago povas aspekti kiel festo.

Ĝi malsama estas ja por ĉiu homo.
Ĉu li loĝas en domaĉo, aŭ luksa domo?
Unue kresku en nia propra koro.

Poemo de nekonata aŭtoro
Pri la hejmpaĝo de www.jperegrino.com.br

Az anya boldogsága / Feliĉo de l' patrino

SAĜECDIROJ / BÖLCS MONDÁSOK

Ju pli bone vi laboras, des pli bone vi fartas.

Neniu estas elstara hazarde.

Por esti feliĉa, oni bezonas nur entuziasmiĝi por io – aŭ iu.

El kolekto de D-ro Endre Dudich

Minél jobban dolgozol, annál jobban érzed magad.

Senki nem kiválló véletlenül.

A boldogsághoz, az embernek csak lelkesednie kell valamiért vagy valakiért.

Magyarra fordította: Adrienne, s-rino Pásztor

RECENZO

de libroj tradukitaj de sinjoro

William R. Harmon

/Eldonejo: Bero, Kalifornio, eldonitaj en 1999/

Ĉefo Luther Standing Bear

(Luter Staranta Urso, kiu estis la knabo OTA KTE (Multaj Mortigoj))

MIA INDIANA KNABECO, HISTORIETOJ DE LA SIUOJ

Mi, la recenzon verkinto estas naskito de la 20-a jarcento kaj enloĝanto de eŭropa urbo. En nia regiono onidire la vivon tiu konas la plej multe, kiu okupiĝas iamaniere pri naturaj aferoj. Ekzemple: la terkulturistoj, lignohakistoj, arbaristoj, fiŝkaptistoj, lignaĵistoj, turistoj, naturdefendantoj ktp.

Mi, kiel naturamanto, ofte ekskursis inter montoj, valoj, kampoj. Mia ĉiama klopodo estas ekkoni la estintajn kaj nuntempajn homajn tradicojn, kutimojn. Min interesas la vivuloj, tial tre ŝatas kaj la kreskaĵojn, kaj la bestojn.

Interesiĝante pri la homaj vivo kaj tradicioj (de la pasinto vivantoj), kune kun mia edzo mi esperantigis la hungarajn devenlegendojn (ankaŭ aliajn hungarajn legendojn prilaboritajn) vivromanon de niaj patrujkonkeraj du regnestroj Álmoŝ kaj Árpád. Ĝia titolo estas: La Niza Flago. La verkisto estas Petro Földeŝ. Pere de la traduko de tiu eminenta junulara romano, ni ekkonis multe el la vivo de la prahungaroj, el tempo de la 1111-aj jaroj antaŭa tempo. Per la traduko ni jam al kutimiĝis al la tiutempaj moroj, kutimoj, kaj nun legante ĉi tiujn libretojn ni multe miris. La priskribita vivo de Siuoj havas multe pli fruajn aziajn kutimojn, ol havis la prahungaroj en la 9-10-aj jarcentoj. Ni povas nun konstati, kiom multe ni forgesis pri la naturo, kaj pro la tuta ŝanĝiĝo de la vivcirkonstancoj de la tiamaj popoloj.

Ni jam preskaŭ ne povas imagi, ke en la naturo ni povus jam tiel bone vivi, ol vivis la Siuoj ĝis la tiea alveno de la blankaj homoj.

Tiel ni povas vidi, kial estis terura okazintaĵo por la Siuoj, kiam la blankuloj mortpafis la tutan bizonaron, forprenis iliajn teritoriojn kaj perforte devigis ilin kaj ankaŭ aliajn „Indianojn” vivi en Naturrezervejoj.

La popolo de Dakotoj vivis tute apogiĝinte al la bizonaro. La Siuoj multe povis eluzi la donacojn de la naturo. La viandojn, la ledojn, feltojn, ripojn, kornojn ktp de la mortpafitaj bizonoj, multcele ili uzis.

Luter Staranta Urso / Ĉefo Luther Standing Bear/ siajn anglalingvajn librojn: - / My indian Boyhood / Mia Indiana Knabeco – tial skribis en 1931/ kaj la /Stories de la Sioux/ Historietoj de La Siuoj: en 1934, ĉar li esperis: se la blankaj knaboj ekkonos la vivon de la estintaj indianaj knaboj, plie honoros ilin pro ilia bela, homecon - kaj naturkonojn, multe da laboro kaj gajeco havanta plena vivo.

La libro **MIA INDIANA KNABECO** estas 79 paĝa. **LA HISTORIETOJ DE LA SIUOJ** havas 59 paĝojn. La rakontojn en ambaŭ libroj bildoj ornamas (de Herbert Morton Stoops) kaj igas ilin kortuŝe karaj. La aperformo de la esperantlingvaj libroj estas: bonaspekta, alloga, karakterizas la tre bonan eldonejon. Sur fino de la libro Mia Indiana Knabeco – oni trovas la ĝis nun eldonitajn kaj la eldonendajn librojn de la eldonejo Bero. Kio estas atingebla ĉe beronet@hotmail.com kaj vi povas aĉeti la aliajn eldonaĵojn rekte de Ionel Onet tie.

La multaj fremdaj vortoj de la naturo /kreskaĵoj, bestoj/ faris la legaĵon por mi malfacila kontraŭ ĝia tute facile komprenebla lingvouzo. Kiam mi legis ilin duafoje, sen malhelpo jam mi povis ĝui ĝis fino.

Post la finlego de la du libroj mi konvinkiĝis pri tio, ke ili estas veraj altvaloraj literaturaĵoj, fajnaj perloj de la homa kulturo. *La du libroj estas aĉeteblaj, mendeblaj ĉe la ELNA, www.esperanto-usa.org*

Kiel vivis la „Indianoj”, kiam la naturo libere kronis iliajn tribajn setlejojn, iom mi rakontas al vi laŭ la legitaj libroj.

1, Iliajn tendojn ni ne devas imagi pri la en filmoj viditaj indianaj tendoj. La veraj siaj tendoj estis grandaj por la tuta familio. Enhavis tiuj ne nur la kuŝejojn aŭ la sidejojn por la domanoj, sed ankaŭ lokon por la gastoj, estis en ĝi pendigite sekigitaj kuracherboj, havis fiksajn lokojn: la kuirpotoj, la armil- kaj laboriloj, pipo, vestaĵoj, la diversaj lignaĵoj ktp. Ekzemple la cedro por tineopelo, la poplovato por plenigi kusenon, el aliaj lignoj fari instrumentojn al la muzikfarado..ktp.

La tendoj estis faritaj el bizonledo, kunkovritaj per la bizontendenoj, tiel ili tramalsekiĝis nek dum pluvego, nek dum neĝstormoj. La tendomurojn de la ekstero ili pentris per diversaj figuroj de homo batalanta, aŭ de pipfumanta, kolorigis tiujn per ruĝaj, flavaj, nigraj farboj, aŭ per cindro aŭ fumigante ilin je griza.

Sed ili same kolorigis ankaŭ la diversajn peltojn, ledojn uzante por vestaĵoj, kaj ankaŭ sian propran korpohaŭton, se sinpreparis al batalo, festo, funebro aŭ ĉaso. La kolorigaĵojn ili pretigis el herboj, floroj kaj el diversaj grundoj per kuiri kaj bruligoj.

2, La kuracisto-ŝamano bone konis la kuracherbojn, kies lokon trovi li vidis ekstazan songon. Li konis kiujn herbojn, foliojn oni povas manĝi kiel nutraĵojn, kiujn preparu por parfumo, kiujn ĝuu simple aŭ ĝis ekstazo, kiel uzi la tabakfoliojn, kaj kiujn uzu por kuracado. Li sciis kiun malsanon kielmaniere kuracu: kiam estas bona la masaĝo, kiam kiun herbon apliku kaj kiamaniere, kiam bonefikas nur la kantado per la monotona tamburvoĉo.

3, La Siuoj ĉasis nur pro la manĝviando, neniam pro sporto. Ili ĉasis, batalis per ĵetlanko kaj sagoj. La infanoj dum ellerno de la ĉasmanieroj: pafis nur sur arbedojn kaj neniam al bestoj. Kiam ili pafis birdojn, ĝiajn plumojn poste kolorigite uzis por ilia ornamo dum la festoj.

4, La triboj havis grandan komunan terenon teni tie la kaptitajn kaj domestigitajn ŝarĝ- kaj sel- ĉevalojn kaj la hundojn, kiuj servis kiel ŝarĝportantoj antaŭ la ekkono de la ĉevaloj. La ĉevaloj estis iliaj amikoj, kiel la aliaj vivuloj de la naturo. Iliaj ĉevaloj kiel sovaĝe vivantuloj

estis plie malgrandaj ol la eŭropaj, la aŭtoro nomis tiujn poneoj. Tiuj bestoj estis vere bonamikoj de la Siuoj kaj dum la bataloj kaj ĉasoj, multe helpe iliajn posedantojn.

5, La Siuoj estis edukitaj iĝi kuraĝaj por ĉiam, toleri senfine, kaj batali ĝis la fina venko, kredante en ĝi. La infanojn edukis la maljunaj virinoj, viroj dum iliaj dek jaroj. Post ilia maturiĝo, ekde la 11-a jaro la patro instruis ilin por batali, ĉasi, al moroj, fari laborilojn, batalilojn, krome muzikinstrumentojn (tamburoj, fajfiloj), kaj al la vivo necesajn aĵojn. Ili devis koni ankaŭ la manierojn de la fajroekbruligo kaj per kiuj materioj nutri ĝin al la tria nokta apudfajra sidado, aŭ por la virinaj laboroj.

La plenkreskaj virinoj edukis la knabinojn por la virinaj taskoj. Ekzemple: kiel akiri kaj konservi la puran akvon en stomako de bizon, kiel kuiri supon el testudo, birdoj, bizonviando; enmetante ardajn ŝtonojn en la supon. Kiel baki la bizonviandon super la ardaĵoj. Kiel sekigi la diversajn viandojn, foliojn kaj berojn de diversaj verdaj kreskaĵoj. Fari ornamaĵojn por viroj kaj virinoj, ellerni la uzmanierojn de muzikiloj ke per ili kaj kantante dancante povu glorigi la heroojn de sia familio antaŭ la tribanoj.

Kiel oni devas eluzi la dolĉan sukcon de acero kaj betulo, anstataŭ pano (kion ili ne konis ne terkulturante) kiel uzi la kastoro-voston, kiu estis alimaniere grasa ol la bizonviando kaj ĝia gusto similis al la tutmaturiĝinta fromaĝo.

6, Antaŭ la maturiĝo la samaĝaj knaboj grupe ludis inter si, kaj ofte partoprenis ankaŭ la ludojn de plenkreskuloj. Tiuj ludoj kaj konkursoj estis diversaj. Sed, ili konkursis nur montri la lertecon, lertiĝi en kalkulo de la distancoj (kaj surtere, tempe kaj ekkoni la limojn de siaj homaj fortoj kaj kapabloj) kaj ne por akiri premiojn. De printempo ĝis aŭtuno ili tranaĝis rapidfluan riveron per poplobranĉo, (ĉar la popolo en la akvo estas spongeca, ne subakviĝas, sintenas kiel barko), ili ĵetis lancon, kuris, rajdis, sagpafis tra rondforma betulvergo aŭ rondformigita kano, sagpafis sur suprenĵetitan argilglobon, fiŝkaptis per klinigita salikvergo, pilkludis tiumaniere kiu similas al la rugbeo, kaj bastonon ĵetis malproksimen perpiede. Vintre ili sledis per sledoj, - faritaj pere de kurbigitaj bizonripoj.

Ilia tre bela somernokta ludo - al kiu la tribanoj tre multan lertecon, rapidecon devis havi – estis la argilgloba ludo. El argilo ili faris globojn, ene per ardaĵpecetoj. La flugantaj globetoj en la somera nokto, ŝajnis kiel raketoj – ilia vidaĵo estis tre bela.

7, Ili sciis, kiel sinteni dum renkontiĝo kun danĝeraj - (urso, lupo) aŭ kun mildaj sovaĝbestoj.

8, Ili sciis kiel fari arkojn el vapitiaj kornoj gluitaj per bizonkolaj tendenoj.

(Vapitio estas granda Nordamerika cervo latine *Cervus canadensis*)

9, La knaboj dum la infanjaroj unue, ludante ellernis la mastrajn-manierojn de la bizonĉasado, kaj kiam jam unue ili ireblis por ĉasi, ili devis pafi nur al bizonido. La grupo de ĉasistoj sur ĉevalo alproksimigis la bizonaron tiel, ke la homoj havis sur mem nur lumbotolon kaj sur dorse la feltan ledon de la pli frue mortigita bizon. Tial, ke la bizonoj ne eksentu la odoron de la homoj kaj ne kuru for de ili. Ili devis tre bone, rapide rajdante pafi tiel, ke la sago ne ĝenu la ĉevalflankon. Post la mortigo de la elektita bizon, la ĉasisto devis senhaŭtigi ĝin, meti sur la ĉevaldorsan ties krudan viandon kaj per la bizonhaŭto kovrite hejmenporti la plur cent kilogramojn. Hejme, la dispecetigo kaj prilaboro de la viando estis jam la tasko de la virinoj. Dum la postsekva komuna tria festeno okazis la laŭdo de la heroe sinkondutaj ĉasistoj.

Dum tiuj okazoj ricevis la junaj viroj siajn virnomojn, tiel ŝanĝite la je naskito ricevitan infannomon. Tiamaniere ili ricevis ankaŭ la nomon de la patro de la aŭtoro kaj ankaŭ la verkisto de la libroj, pro ilia persona braveco.

La aŭtoro Staranta Urso post la bizonĉaso – montrante sian nereteneblan bravecon – iris for de sia tribo kun la blankhaŭtuloj, ellerni iliajn vivmanierojn kaj konojn pri la mondo.

Kiam li reiris al sia tribo, Li, OTA KTE (Multaj Mortigoj) iĝis ĝia elektita tribo-ĉefo.

Miskolc, la 12-an de junio 2007.

La recenzon verkis. Adrienne, s-rino Pásztor

Adri Pásztor

LA VIVO

Naturinfanon dum eduko
la patro al la viv' preparas:
sin kaŝi de l' malvarmo-indas,
dum pluv' kaj vent' kaj suno karas.

Ho ĉasi kaj viandon baki
kuraci, plugi instruadis
praul' la filon, kaj bredadi
kaj ĝis la vera venk' luktadi.

Se nun plenkreskas la infano,
Atendas lin tuj senlaboro.
Estas diplom' kaj koro ama
ja vanaj en la grava horo.

La vivkondiĉoj malriĉiĝas,
la parencaro ne juniĝas –
kaj kiam venas naskiĝtagoj,
donacoj jam ne kolektiĝas.

Donaco estas mem la vivo,
se vi finvivi sane povas:
labor', nutraĵo se troviĝas,
se sanhejman' hejmanon fidas.

(Konsilanto pri lingvo estis Blazio Vaha/n.s:Wacha)

Az ÉLET (VIVO) c. versnek magyar fordítása nincs.

Tokaj Városháza

INTERJÚ

Tokaj-Hegyalján egy családi pincészetben

A Tokaj-Hegyaljai Borvidék a Kárpátokból déli irányba kinyúló vulkanikus hegylánc legdélibb pontján fekszik. A világ első természetes édes borát termelő vidék egyedülálló adottságokkal rendelkezik. A különleges termőterület: a vulkanikus altalajon agyag vagy lösztalaj, a napsütötte déli lejtők, a Tisza és a Bodrog folyók által meghatározott mikroklíma – amely kedvez a nemes penész és a botrytis cinerea kialakulásának és az ezt követő aszusodásnak – mind-mind hozzájárulnak az itteni bor egyediségéhez. E mellett az évszázadok óta honos, kiváló szőlőfajták, a sziklákba vájt pincék hatalmas rendszere, valamint a nemzedékek óta öröklődő szaktudás is alapja a borvidék hírnevének.

Ezen a borvidéken gazdálkodik szőlőültetvényén Várhelyi Gyuláné, fiával Várhelyi Péterrel. Várhelyi Gyuláné eszperantista, aki a rendszerváltás előtt évekig tanította az eszperantó nyelvet, sikerrel az Általános Iskolában Tokajban.

Őket kérdezte Pásztor László a szőlőtermesztésükről és a borászatról a pincészetükben, a Tokaji „Hímesudvarban”.

1. Mióta foglalkoznak szőlőtermesztéssel?

- 1978 óta, közel 30 éve.

2. Milyen nagyságú szőlőterületen gazdálkodnak?

Saját területünk 2,7 ha, de néhány termelőtől szüretkor szőlőt is vásárolunk. Éves termelésünk évente 20000 palack bor.

3. Milyen fekvésűek a szőlőtáblák?

Az ültetvény ÉK-i fekvésű a Bodrog folyó fölött, a dűlőben jók az aszusodás feltételei.

4. Milyen művelésmódúak a szőlőtőkék?

A művelésmód alacsonyordon, a termőalapok 60 cm magasan vannak a kordonkaron. A tőkék térállása

2,2 X 0,8 m

5. Milyen a gépesítettség szintje az egyes ápolási munkáknál?

A sorközi talajmunka és a permetezés géppel történik. A sorkapálás és minden zöldmunka kézi erővel történik.

6. Mi biztosítja a kézi munkaerőt? Alkalmi vagy állandó munkások dolgoznak?

Az ültetvényben 4 fő állandó csapat dolgozik.

7. Hogyan történik a szüret? Kézzel vagy géppel?

Időben, fajtában és minőségben szelektív szüret történik, a „Tokaj-Hétszőlő” szőlőbirtok modern eszközeivel történik a szőlő feldolgozása.

8. Hol történik a must erjesztése? / hagyományos tölgyfa hordóban, vagy betontartályokban?/

Az erjesztés főleg tölgyfa hordókban történik, kivéve a sárgamuskotályt, amit saválló tartályban erjesztünk. / Betontartályt nem használunk. /

9. Van-e saját palackozó üzem és milyen kapacitású?

A palackozás szintén a „Tokaj-Hétszőlő” szőlőbirtok palackozójában történik.

10. Mit jelent a „Hímesudvar” elnevezés?

A „Hímesudvar” elnevezést a 12. században Anonymus említi a „Gesta Hungarorum”-ban, („Gesta Hungarorum” = „A magyarok tettei” c. latin nyelvű írás a magyarok történetéről), Tokajt illetően. A két folyó (Tisza és Bodrog) összefolyásánál épült földvárát fallal vették körül, melyet úgy építettek, hogy körben nagy oszlopokat ástak be, majd az oszlopok közeit fűzfavesszővel befórták, beszórták, régiesen „hímelték, hímezték”. Innen az elnevezés: „Hímesudvar.”

11. Kérem, mutassák be a Hímesudvart.

ÜDVÖZÖLJÜK A HÍMESUDVARBAN!

Ön Szapolyai János (egykori magyar király) – a 16. században, olasz építőmesterek által épített - vadászházában jár, melynek borpincéjében a Hímesudvar saját termelési borain kívül Tokaj és környéke híres borait is megismerheti.

1983-ban a Bem u. 2. sz. alatti romos, elhanyagolt állapotban lévő épületet családi háznak vásároltuk, de az évek múlásával az ingatlan alsó szintjén található pincét, préházat és fogadót kezdtük átalakítani borászkodás céljaira.

Lett csoport a pincében 2006. július 25-én

Szőlészeti, borászati

Családunk 1978-ban került kapcsolatba a Tokaj-hegyaljai szőlőtermesztéssel egy monoki szőlőterület megvásárlásával. Jelenleg 2,7 ha-t művelünk a Malomfeli dűlőben, 0,2 ha-t a Nyulas dűlőben Tokaj határában. A szőlőtermesztésben nagy hangsúlyt fektetünk a termésmennyiség korlátozására /max. 5 t./ha /, mely igen sok kézi munkát igényel. Jó évjáratokban tokaji termelőktől is vásárolunk kiváló minőségű szőlő és aszustermet. A szőlő feldolgozásakor a fő hangsúly a kíméletes, válogatott szürteen, a gyors beszállításon és a préselésen van. A borkészítésben a legfontosabbnak a pontosságot, a tisztaságot és az oxidáció kerülését tartjuk. A különleges minőségű boraink érleléséhez helyi kádármesterek tölgyfahordóit használjuk, legfeljebb 6-7 évig.

Választhat „6 boros” kóstolót (6 x 0,5 dl), vagy ízlése szerint válogathat a borlapról.

A fogadó belső

Szőlőfajták

FURMINT (55%)

Valószínűleg magyar eredetű, a vidék fajtája. Későn, október második felében érik, nagyon jól aszusodik. Borának sav és extrakttartalma magas, illata közepes, zamata karakteres.
(A Hímesudvar 1200 tőket művel ebből a fajtából.)

HÁRSLEVELŰ (30%)

Régi hegyaljai fajta. Töppedésre, aszusodásra hajlamos. Bora nagy sav és extrakttartalmú, finom hársmézillattal és zamattal.

SÁRGAMUSKOTÁLY (5%)

Középerésű, általában már szeptemberben szüreteljük. Rendkívül illatos és zamatos, savai jól beéretten is szépek maradnak. Nagyon kedvező időjárási viszonyok mellett kései szüretelésű tételek is készíthetők, melyek igazi borkülönlegességek.
(A Hímesudvar 3600 tőket művel ebből a fajtából.)

ZÉTA(5%)

Bouvier és furmint keresztezésével 1951-ben nemesítették, állami elismerést 1990-ben kapott. Középerős növekedésű, elsősorban korai érésével (szeptember második fele) tűnik ki. Korábban „Oremus”-nak nevezték.
(A Hímesudvar 3700 tőket művel ebből a fajtából.)

KÖVÉRSZÖLŐ (5%)

Fehérszőlő néven a borvidék egyik legrégebbi fajtája volt, de a filoxeravészt követően kiszorult a termesztésből. Vegetatív, erős növekedésű fajta. A Furmintnál 10-14 nappal korábban érik, sok és jó minőségű aszút terem.
(A Hímesudvar 3100 tőket művel ebből a fajtából.)

Szőlőterület-rész télen

Bortípusok

SZAMORODNI

Ez a bor olyan aszusodott szőlőfürtökből készül, melyből nem válogatjuk ki az aszubogyókat. Mivel magas cukortartalmú mustból készül, így az átlagosnál gazdagabb különleges minőségű bort ad. A bortörvény 1 év fahórdós és 1 év palackos érlelést ír elő.

FORDÍTÁS

Az egyszer már kipréselt aszubogyókban sok természetes édesség, íz és aromaanyag maradhat. Másodszor is összekeverjük erjedő musttal, majd néhány órás áztatás után préseljük. A másodszori áztatás miatt – a héjban lévő anyagoknak köszönhetően – az aszutól magasabb csersavtartalmú, de kevésbé édes bort ad, olykor azonban elérheti egy 3-4 puttonyos aszu cukortartalmát is. A bortörvény 1 év fahórdós és 1 év palackos érlelést ír elő.

ASZÚ

Kiváló évjáratban a hegyaljai fajtál nagyon jól aszusodnak. Ekkor a késő őszi szüret során kézzel, egyenként válogatjuk ki a fürtökből az aszubogyókat, majd 3,4,5, vagy 6 puttonnyal (1 puttony=25 kg aszubogyó) öntünk 1 gönci hórdónyi (136 l) musthoz, erjedő musthoz, vagy újborhoz. 12-24 órás áztatás után préseljük, erjesztjük, majd tölgyfahórdóban és palackban érleljük.

CUVÉE

A borvidék szőlőfajtái, illetve fajborai házasításából készült bor. Az arányokat a borász határozza meg – figyelembevéve az évjárat, a termőhely és a fajták adottságait -, így lehetőség van a „komponálásra”, az legjobb, a legharmonikusabb „mű” megalkotására.

2001 FURMINT-ÉDES

Töppedt szőlőből készült

2001. október végén szüretelt túlérett, töppedt szőlőből készült. Erjesztés és borkezelés után 1 évig újszerű gönci hordókban érleltük, majd lepalackoztuk. 2003 májusától forgalmazzuk. 2900 palack készült.

Természetes maradék cukortartalma 92 g/liter

Alkoholtartalma 11,6%

Savtartalma 7,2 g/ liter

Extrakttartalma 35 g/liter

2003 FURMINT-ÉDES

Késői szüretelésű

450.-Ft/dl

1900.-Ft/pl

1700.-Ft/pl x 6

A tokaji Kopasz-hegy déli lejtőin termett Furmint szőlőfajtából készült késői szüretelésű bor. A must cukortartalma meghaladta a 270 g/l-t. Préselés és mustülepítés után INOX tartályban erjesztettük fajélesztővel. Alapderítés és szűrés után 3 hónapig újszerű / 1 éves / gönci hordókban pihentettük, majd palackoztuk. Az évjárat és a termőhely adottságainak köszönhetően illatos és lágy bor. 3700 palack készült.

Természetes maradék cukortartalma

73 g/liter

Alkoholtartalma

11,6 %

Savtartalma

5,9 g/liter

Extrakttartalma

29 g/liter

„Halványabb szín, hegyes illat: citrom, ananász. Libeg a felszínen az erjedő gyümölcsíz. Könnyű, kellemes inni”

(Borbarát 2004)

Hímesudvar 2003
Tokaji Furmint

2002 HÁRSLEVELÚ-ÉDES

Késői szüretelésű

450,- /dl

1900,- /pl

1700,- /pl x 6

2002 októberében túlrett, töppedésnek indult Hárslevelű szőlőből készült. Kierjedése után rövid ideig /3 hónapig/ új fahordóban pihentettük, majd lepalackoztuk. 2003 márciusától forgalmazzuk. 4600 palack készült.

Természetes maradék cukortartalma

67 g/liter

Alkoholtartalma

12 %

Savtartalma

5,6 g/liter

Extrakttartalma

225,2 g/liter

„Érett szalmaszín, fiatalos, friss és intenzív illat. Benne leginkább mézelő virágok és finom keleti fűszerek elegye. Ízeiben szintén könnyed virág és gyümölcsjegyek mutatkoznak meg”.

85 pont

Borkalauz

FURMINT-SZÁRAZ

Tölgyfahórdóban erjesztett és érlelt

300,- /dl

1400,- /pl

1250,- /pl x 6

2002 október elején szüretelt Furmint szőlőből készült száraz bor. Új gönci hordókban erjesztettük, majd 3 hónapig érleltük, ami jellegzetes illat és ízvilágot kölcsönöz a bornak. Az 1999-es évjáráttal kezdtük el ennek a bortípusnak a készítését, s vevőink visszajelzései alapján mindig finomodó technológiával igyekszünk alakítani e fajta szépségét. Szabadtűzőn készült grillezett ételekhez szívesen ajánljuk. 4400 palack készült.

Természetes maradék cukortartalma	5,5 g/liter
Alkoholtartalma	13,5 %
Savtartalma	6,8 g/liter
Extrakttartalma	28 g/liter

„Matt, virágporos, viaszos illat, öblös szerkezet, nagyon gazdag íz, játékos savak. A könnyedebb szövésű, lazább felépítésű borok közé tartozik. Nagyon jó inni...”

(Borbarát 2004)

12, Hol találkozhatunk boraik leírásával?

Boraink leírásaival, tesztjeivel találkozhatnak a Borkalauzban, a Borbarát, a Borivó, a Borigó és a Decanter Magazinokban.

13, A boraik hol kóstolhatók meg még?

Borainkat kóstolhatják még: a lillafüredi Palota Szállóban, az egri Imola Udvarház Étteremben, a tolcsvai Ős Kaján Étteremben és a hajdúszoboszlói Aqua-Sol Hotelben.

Kellemes borozgatást kívánunk!

Köszönöm a beszélgetést

Vegyes borok

INTERVJUO

Ĉe familia vinkel-entrepreno en la Tokaj-montosuba Vinregiono.

La Tokaj-montosuba vinregiono estas regiono de Nord-Hungario, kiu situas ĉe la plej suda parto de la el Karpatoj etendiĝanta vulkana montoĉeno. Ĝi estas la unua vinregiono de la mondo, kie oni faras naturan dolĉan vinon. Ĝi havas solajn kondiĉojn. La speciala kultivebla tero – sur la vulkana subgrundo estas argil,-aŭ leŭsgrundo, la sunbrilaj sudaj deklivoj, de la riveroj Tibisko kaj Bodrog decidita mikroklimato – helpas la elformiĝon de la t.n. „Bottrytis cinerea”(fungospeco) kaj la ĝin sekvanta asuiĝo. Ĉi tiuj kondiĉoj kontribuas al individueco de la ĉi tieaj vinoj.

Krome ankaŭ la ekde jarcentoj indiĝenaj vinberspecioj, grandioza sistemo de la rokojn kavigitaj keloj kaj ekde la generacioj herediĝanta fakscio estas bazo de reputacio de tiu ĉi vinregiono.

En ĉi tiu vinregiono mastrumas sinjorino JulioVárhelyi kun sia filo, sinjoro Petro Várhelyi. Sinjorino Julio Várhelyi estas esperantistino, kiu - ĝis la reĝimŝanĝaj jaroj - sukcese instruis la lingvon Esperanto en la bazlernejo de Tokaj..

Mi demandis ilin pri la vitkulturado, vinologio en sia familia vinkelo:

1. Ekde kiam vi okupiĝas pri vitkulturado?

Ekde 1978, preskaŭ 30 jaroj.

2. Sur kiom granda vitplantejo vi mastrumadas?

Nia propra vitplantejo estas 2,7 ha, sed ni ankaŭ aĉetas dum la rikolto de kelkaj vinberkulturistoj vinberon. Ni faras po jaro ĉirkaŭ vino de 20000 boteloj.

3. Al kiu ĉieldirekto deklivas teritorio de la vitplantejo?

Teritorio de la vitplantejo deklivas al nordorienta ĉieldirekto, al la rivero Bodrog. En la vitplantejo

Estas bonaj kondiĉoj de la asuiĝo.

4. Kian formon havas la vitoj?

Ili havas malaltan (60 cm) trunkan vitoformon. Sur la horizontala kordono de la vito (60 cm alta)

Oni lasas diversnombrajn vergojn depende de la vitspecio

Intervitvica distanco estas 0,8 m kaj la interrada distanco estas 2,2 m.

5. Kia estas grado de la mekanigo ĉe la laboroj de la vitplantejo?

Ni kultivas la teron inter la vitovicoj per maŝinoj kaj ni uzas ŝprucigajn maŝinojn por defendi la vitojn.

En la vitovicoj ni senherbaĉigas per rastro, la ŝosojn de la vito ni povas maldensigi, ligi permane.

6. Kiel vi povas certigi la manan laborforton?

En la vitplantejo laboras konstante 4 personoj.

7. Kiel okazas la vinberrikolto?

Mi rikoltas permane selekte laŭ tempo, specio kaj laŭ kvalito.

8. Ĉu vi prilaboras la vinberon en propra prilaborejo?

La prilaboro okazas per modernaj iloj de la „Tokaj-Hétszölő” vitbieno.

9. Kie okazas la fermentigo de la mosto? (en barelo, aŭ en cementujoj)

La fermentigo okazas ĉefe en kverkobarelo, escepte la specion „flava muskatvino”, kion ni fermentigas en acidorezista ujo. (cementan ujon ni ne uzas.)

10. Ĉu vi havas propran enboteligejon?

Ankaŭ la enboteligo okazas en enboteligejo de la „Tokaj-Hétszölő” vitbieno.

11. Kion signifas nomdono de la „Hímesudvar”?

Anonymus menciis tion en la 12-a jarcento en la „Gesta Hungarorum”. („Gesta Hungarorum” = „Agoj de la Hungaroj” titola latinlingva kroniko pri historio de la Hungaroj.) Ĉe kunfluo de riveroj Tibisko kaj Bodrog konstruigitan terfortikaĵon oni ĉirkaŭis per muro, kion oni konstruis tiel, ke ĉirkaŭ la muro enterigis grandajn kolonojn, poste intervalojn de la kolonoj per salikvergoj plektis, enteksis, arkaike „hímezték”, ornamis.

De tie devenas la nomdono: „Hímesudvar” = Ornamita korto”.

12. Mi petas vin, bonvolu prezenti la „Ornamitan-Korton”.

NI SALUTAS VIN EN LA „ORNAMITA KORTO”

Nun vi faras viziton en ĉasistdomo de Johano Sapojai (iama hungara reĝo), kio estis konstruita de italaj konstrumajstroj en la 16-a jarcento. En ĝia vinkelo vi povas ekkoni proprajn produktitajn vinojn de Ornamita Korto (Hímesudvar) kaj ankaŭ famajn vinojn de Tokaj kaj tiujn de ĝia ĉirkaŭaĵo.

Latviaj vizitantoj en la kelo la 25-an de julio en 2006.

Ni aĉetis en 1983 ruinan nezorgitan konstruaĵon en strato Bem nr.2. por familia domo, sed pli malfrue kelon estantan sub la domo, vinberpremejon kaj gastejon ni komencis trakonstrui por celoj de la familia vinologiado.

Vitkultivado, vinologio

Nia familio tiam kontaktiĝis kun la Tokaj-montosuba vitkulturo, kiam en 1978 aĉetis vitplantejon en vilaĝo Monok.

Nuntempe ni kultivas vitplantejojn en eksteraj agraraj parceloj: en la „Malomfeli” 2,2 ha-on, en la „Nyulas” 0,2 ha-on en limo de Tokaj. En la vitokultivado por ni estas tre grava la redukto de la averaĝa rikolto (maksimume 5 tunoj/ha), pro la multaj manlaboroj. En bonaj vinjaroj ni ankaŭ aĉetas de tokajaj vitologoj bonegan kvalitan vinberon kaj asuon. Dum la vinberprilaboro la plej gravaj estas la zorga vinrikolto kun elekto, la rapida enlivero de la kolektitaj vinberoj kaj la ber-premo. En la vinfarado tre grava estas la precizeco, pureco, zorgeco kaj la malhelpo de la oksidiĝo. Al la fermentigo de niaj specialkvalitaj vinoj ni uzas kverkbarelojn de lokaj barelistoj, maksimume dum 6-7 jaroj.

Vi elekteblas „6 vinojn” enhavantan gustumadon (6 x 0,5 dl), aŭ laŭ via gusto vi povas elekti laŭ la vinlisto.

La kostoj estas indikitaj en hungara forinto.

Interno de la supra gastejo

Vitospecioj

FURMINT (55%)

Povas esti, ke ĝi estas hungardevena, ĉefa specio de ĉi tiu pejzaĝo. Ĝi maturiĝas en la dua duono de oktobro, do malfrue, tre bone asuiĝas. Ĝia vino havas multe da acid,- kaj ekstraktaĵenhavon, ĝia bonodoro estas mezeca, ĝia aromo estas karaktera. (La Ornamitkorto kultivas el ĉi tiu specio 1200 vitojn.)

TILIO FOLIA (30%)

Malnova tokaj-montosuba specio. Ĝi estas ŝrumpiĝema kaj asuiĝema. Ĝia vino havas multe da acid,-kaj ekstraktaĵenhavoj per delikata tiliflormielodoro kaj aromo.

FLAVA MUSKATVINO (5 %)

Ĝi estas mezmaturiĝa, ĝenerale ni vinrikoltas jam en septembro. Ĝi estas eksterordinare bonodora kaj aroma, ĝiaj acidoj belaj restas ankaŭ tute -maturiĝe. Inter tre favoraj veteraj interrilatoj oni povas prepari ankaŭ malfruvinrikoltajn speciojn, kiuj estas veraj vinkuriozaĵoj. (La Ornamita korto kultivas el ĉi tiu specio 3600 vitojn.)

ZÉTA (5%)

Pere de krucigo de Bouviero kaj furminto en 1951 oni malsovaĝigis, en 1990 ĝi ricevis ŝtatan rekonon. Ĝi estas mezforteca kreskiĝa, sed unuavice distingiĝas pro sia frua maturiĝo (dum la dua duono de septembro) kaj pro la asuiĝemo. Pli frue ĝia nomo estis „Oremus”.

(La Ornamita korto kultivas el ĉi tiu specio 3700 vitojn.)

DIKA VINBERO (5%)

Ĝi estis unu el la plej malnovaj specioj de ĉi tiu vinregiono sub nomo: „blanka vinbero”, sed post la filokserdanĝero ĝi forrestis el la produkto. Ĝi estas vegetativa, forte kreska specio. Ĝi maturiĝas 10-14 tagojn pli frue ol la furminto, kaj produktas multajn bonkvalitajn asuoberojn.

Vitejdetalo vintre

Vintipoj

SAMORODNI

Ĉi tiu vino pretiĝas el tiuj asuiĝitaj vinbergrapoloj, el kiuj ni ne elektas la asuiĝitajn vinberojn. Ĉar ĝi pretiĝas el granda sukerenhava mosto, tial ĝi donas pli riĉan, specialan vinon, ol la mezvalora. La vinleĝo determinas dum unu jaro lignobarelan kaj dum unu jaro botelan fermentigon.

„FORDÍTÁS” (RIPETO)

En la – unufoje jam depremitaj- asuoberoj povas resti multe da natura dolĉaĵo, gusto kaj aromomaterialo. Ankaŭ duafoje ni miksas per fermenta mosto, post kelkhora mergo ni premas. Pro la duafoja mergo – dank’ al la materialoj enŝeliĝantaj – ĝi donas malpli dolĉan vinon per pli alta taninhavo, ol la asuo, sed foje ĝi eĉ atingebblas la sukerenhavon de 3-4 dorskuva asuo. La vinleĝo preskribas: 1 jaron da fermentigo lignobarelan kaj 1 jaron da botelan.

ASUOVINO

En bonega vinjaro la tokaj-montosubaj vitspecioj tre bone asuiĝas. Dum la malfrua vinberrikolto ni permane elektadas la asuoberojn el la grapoloj, poste 3,4,5,6 dorskuvojn da asuoberoj (1 dorskuvo=25 kg) ni metas al 136 literoj (1 Gönc-devena barelo) da mosto, aŭ fermenta mosto, aŭ nova vino. La tuton ni mergas dum 12-24 horoj. Post mergo ni premas, fermentigas en kverkobarelo kaj en botelo.

CUVÉE

Ĉi tiu estas vino preparita el la vinmikso de la vinregionaj vinspecioj. La vinologo decidas pri la proporcioj, konsiderante la cirkonstancojn de la vinjaro, teritorio, specio, tiel estas ebleco je „komponado”, je kreo de la plej bona, plej harmonia „vinspecio-kreaĵo”.

2001 FURMINTO-DOLÇA

Ĝi pretiĝis el ŝrumpiĝintaj vinberoj

HÍMESUDVAR

2001

TOKAJI FURMINT

Speciális édes fehér bor

Tüppedt szőlőből készült

11,6 % M magyar bor 0,5 l

ORNAMITA KORTO

2001

TOKAJA FURMINTO

Specialkvalita dolça blanka vino

El ŝrumpiĝanta vinbero

11,6%M hungara vino 0,5 l.

Ĝi pretiĝis el tromaturiĝintaj, ŝrumpiĝintaj vinberoj, rikoltitaj fine oktobro de 2001. Post fermentigo unujara ni maturigas ĝin en novecaj Gönc-aj bareloj, poste ni boteligas. Ni enkomercigis de majo de 2003. El ĝi 2900 boteloj pretiĝis.

Ĝia natura restaĵsukerenhavo estas

92 g / l

Ĝia alkoholenhavo estas

11,6 %

Ĝia acidenhavo estas

7,2 g / l

Ĝia ekstraktoenhavo estas

35 g / l

2002 FURMINTO DOLÇA

Malfrua vinberrikolta

450,-/ dl

1900,-/ botelo

1700,-/ botelo x 6

Ĝi estas tiu vino, kiu pretiĝis el malfrua vinrikoltita furmintovitspecio – kreskanta sur la sudaj deklivoj de Tokaj-a „Kopasz”/Kalva/ monto. Sukerenhavo de la mosto estas pli ol 270 g/l. Post vinberpremo kaj mostosedimentigo ni fermentigas tion en INOX-ujo pere de produktita fermento. Post la bazrafino kaj filtro tri monatojn ni ripozigis ĝin en novspeca Gönc-aj bareloj, poste boteligas.

Dank’ al la kondiĉoj de la vinjaro kaj produktejo ĝi estas bonodora kaj ne acida, sed mola vino.

Pretiĝis el ĝi 3700 boteloj.

Natura restaĵsukerenhavo

73 g/l

Alkoholenhavo	11,6 %
Acidenhavo	5,9 g/l
Ekstraktenhavo	29 g/l

„Pli pala koloro, pika,-citrona,-ananasodoro. Surface flirtanta fruktogusto. Por trinki estas agrable”.

(Vinamiko 2004)

2002 TILIOFOLIA - DOLÇA

Malfrua vinberrikolta

450,-/dl 1900,-/BOTELO 1700,-BOTELO X 6

Ĝi pretiĝis en oktobro de 2002 el tro maturaj, preskaŭ asuiĝitaj tiliofoliaj vinberoj. Post ĝia fermentiĝo ĝis mallonga tempo (tri monatojn) ni ripozigis en novaj lignobareloj, poste enboteligis.

Ekde marto de 2003 ni enkomercigis. 4600 boteloj pretiĝis el ĝi.

Natura restaĵsukerenhavo	67 g/l
Alkoholenhavo	12 %
Acidenhavo	5,6 g/l
Ekstraktenhavo	25,2 g/l

„Ĝin karakterizas matura pajlokoloro, juneca, freŝa, kaj intensiva bonodoro. En ĝi estas ĉefe miksaĵo de nektarenhavaj floroj kaj delikataj orientaj spicoj. Ĝiajn gustojn karakterizas same floro kaj fruktogustoj”.

(Vininformanto 2005)

2002 FURMINTO - SEKA

En kverkobarelo fermentigita kaj maturigita vino

300,-/dl 1400,-/BOTELO 1250,-/ BOTELO X 6

Seka vino: pretiĝinta el furmintovito, rikoltita antaŭ oktobro 2002. Ni fermentigis ĝin en novaj Gönc-aj bareloj, poste ni maturigis tri monatojn, tiuj manieroj donas al la vino karakterizan bonodoron kaj guston.

Ĉi tiun vintipon ni komencis fari kun la 1999-aj vinjaroj kaj laŭ la opinioj de niaj aĉetantoj ni klopodas formigi la belecojn de ĉi specio, per ĉiam plirafiniga teknologio.

Ni proponas trinki tiun ĉi vinon al la rostitaj viandmanĝaĵoj, pretigitaj ĉe la liberaera fajrujo. Pretiĝis 4400 boteloj.

Natura restaĵsukerenhavo	5,5 g/l
Alkoholenhavo	13,5 %
Acidenhavo	6,8 g/l
Ekstraktenhavo	28 g/l

„Pala, polena, vaksa bonodoro, sinusa struktura, tre riĉa gusto, ludeme-agrable-acida. Ĝi apartenas al la pli loza-strukturaj vinoj. Tre agrabla estas por trinki”.

(Vinamiko 2004)

Diverspecaj vinoj

12, Kie ni povas trovi la priskribojn de viaj vinoj?

Oni povas trovi la priskribojn kaj testojn de niaj vinoj, en la magazinoj: Borkalauz (vin-informanto), Borbarát (Vinamiko), Borivó (Vintrinkanto), Borigó kaj la Decanter.

13, Kie estas kromaj gustumeblocoj de viaj vinoj?

Niajn vinojn oni povas gustumi en Lillafüred en la Palota Szálló (Palachotelo), en la Eger urba Imola Udvarház Étterem (Imola Kortegdoma Restoracio), en Tolcsva en la Ős Kaján Étterem (Restoracio Ős Kaján) kaj en Hajdúszoboszló en la Hotelo Aqua-Sol.

Ni deziras al vi agrablan vintrinkadon!

Mi dankas Vin pro la intervjuo!

La paroladon kun Petro Várhelyi,
esperantigis László Pásztor

NOVA RADIO

Radio Boa Nova (Radio Bona Novaço) 1450 kHz AM San-Paŭlo - Brazilo
www.radioboanova.com.br

Bonvole skribu al ni informante el kie vi aŭskultas nin (urbo kaj lando),
aŭ sendu vian opinion al: [rede@radioboanova.com.br](mailto:red@radioboanova.com.br)

Bonan aŭskultadon !

Emilio Cid

<http://www.parolumondo.com/>

(Amik_ema@yahoogrupos.com)

MISKOLCI HÍREK – INFORMAĴOJ EL MISKOLC

Megújult a Herman Ottó emlékház

Herman Ottó 1896-1903 között építtette a Pele-háznak nevezett lillafüredi nyaralóját, felesége tervei alapján. Az idős tudós az 1900-as évek első évtizedeiben itt töltötte a nyarakat, és tudományos munkáinak jelentős részét is itt írta. Az első kiállítás 1964-ben nyílt meg, a Herman Ottó emlékházzá nyilvánított egykori villában. A kiállítóterem teljes felújítása mellett a fűtés korszerűsítése is megújult 2006-2007-ben. Július 3-tól látható "Dicsőség nincsen, csak kötelesség" – Herman Ottó munkássága – című kiállítás. A megújult múzeum október 31-ig hétfő kivételével naponta 10-16 - ig látogatható.

Renoviĝis la Memordomo de Herman Ottó

Inter 1896-1903 konstruigis Otto herman sian somerdomon – nomitan Pele-domo (Pele estas sciurspecio) en Lillafüred, laŭ planoj de sia edzino. La maljuna scienculo ĉi tie pasigis la somerojn en la unuaj jardekoj de la 1900-aj jaroj, kaj la plej grandan parton de siaj sciencaj verkoj li verkis ĉi tie. La unua ekspozicio estis inaŭgurita en 1964, en tiu ĉi vilao deklarita al memordomo de Otto Herman. Krom la renovigo de la ekspoziciejoj, okazis ankaŭ la hejtad-modernigo en 2006-2007. Ekde la 3-a de julio estas rigardebla la ekspozicio, titolite " Gloro ne estas nur devigo" – vivo kaj agado de Otto Herman". La renoviĝinta muzeo estas vizitebla ĝis la 31-a de oktobro: po tage inter 10-16 horoj

Ezüstszalagos bányász fúvósok

Az "Arany Lira" fesztiválról tizenennyolc vetélkedő zenekar közül a 4.helyezéssel az "Ezüst Szalag" díjjal tért haza a lengyelországi Rybnik városból a Miskolc-perecesi Bányász fúvószenekar.

(2007.jun.30-i MINAP c. Újság)

Arĝentrubandaj ministaj blovinstrumentludantoj

La blovinstrumenta orkesrto de Miskolc-Pereces gajnis la 4-an premion (el inter la 18 grupoj) en la pola urbo Rybnik, okaze de la "Ora Liro Festivalo". Ilí estis premiitaj per la premio "Arĝentrubandoj".

(La artikolojn de gazeto MINAP-30.junio 2007, esperantigis László Pásztor)

Szlovák eszperantista vendég az Északmagyarország régióban

2007. június 23-29-ig tartózkodott a régióban, a szlovákiai Zsolnárról Magdalena Feifičová, a szlovák eszperantisták lapjának – Esperantisto Slovaka – főszerkesztője. Itteni programjáról, impresszóiról később írunk.

Pásztor Lászlóné

Slovaka esperantista gasto en la Regiono Nordhungario

En nia regiono Nordhungario inter 23-29 de julio 2007, restadis s-ino Magdalena Feifičova, la ĉefredaktorino de la gazeto Esperantisto Slovaka, el la slovakia urbo Žilina(Ĵilina). Pri ŝiaj ĉi tiea programo kaj impresoj ni skribos pli malfrue.

Adrienne, s-rino Pásztor

Testvérváros

Mi, miskolci eszperantisták is keressük a testvérvárosi kapcsolatainkat szerte a világban. Így találtuk meg azt, az USA beli Cichago városában Boris Kolker eszmetársunk személyében. Életéről és eszperantista munkásságáról az eszperantó wikipédiából olvashatnak az alábbi címen:

http://eo.wikipedia.org/wiki/Boris_Kolker

Pásztor Lászlóné

Ĝemelurbo

Ni miŝkolcaj esperantistoj serĉas kontaktojn dise en la mondo. Tiel ni trovis nian ĝemelurban kontakton en persono de sinjoro Boris Kolker, en la usona urbego Ĉikago.

Ni prezentas lin al Vi :

Boris KOLKER

http://eo.wikipedia.org/wiki/Boris_Kolker

Boriso (Boris Grigorjeviĉ) Kolker (ruse Борис Григорьевич Колкер) (naskiĝis la 15-an de julio 1939) estas instruisto de lingvoj kaj tradukisto, aŭtoro de tri Esperanto-lernolibroj. Rusano kaj sovetano, ekde 1993 - usonano.

Esperantistiĝis en 1957. Doktoro pri lingvoscienco, defendis sian disertacion pri esperantologia temo. Aŭtoro de tri Esperanto-lernolibroj, interlingvistikaj artikoloj kaj recenzoj. Membro de la Akademio de Esperanto. Honora Membro de UEA. Kunredaktoro de "Monato". Dum du jardekoj gvidis amasan korespondan kurson en Rusio, en kiu diplomiĝis preskaŭ 900 personoj. Instruis Esperanton en usonaj universitatoj en San Francisco kaj Hartford. Nun li estas gvidanto de la Internacia Perfektiga Koresponda Kurso (IPKK). Vicprezidanto de la Internacia Ekzamena Komisiono (IEK) de ILEI/UEA. En diversaj tempoj kunfondinto kaj kungvidanto de SEJM (Sovetia Esperantista Junulara Movado), ASE (Asocio de Sovetiaj Esperantistoj), SEU (Sovetrespublikara Esperantista Unio), REU (Rusia Esperantista Unio), respondeculo pri Esperanto-instruado en Sovetunio kaj Rusio, komitatano de TEJO (Tutmonda Esperantista Junulara Organizo), membro (ekde la jaro 1959), komitatano kaj ĉefdelegito de UEA, kunfondinto kaj membro de EVA (Esperantlingva Verkista Asocio). Prelegis kaj publike parolis en pluraj Universalaj Kongresoj de Esperanto (ekde la 48-a UK en la jaro 1963), reĝisoris la Kongresan temon en la 85-a UK en Tel-Avivo (2000).

Pri lia verkaro vi povas legi sur la
http://eo.wikipedia.org/wiki/Boris_Kolker
Retadreso: b_kolker@yahoo.com

VICC / ŜERCO

Panasz

Szoboszlai az étteremben ebéd után magához kéreti a tulajt és panaszkodni kezd:
Uram, magának rémes pincérei vannak.
Ennek igazán örülök, kedves vendég!
Miért örül maga ennek?
Végre akad valaki, aki nem az ételekre panaszkodik.

Plendo

Sinjoro Szoboszlai (Soboslai) en la restoracio post la tagmanĝo venigis al li la posedanton kaj ekplendas:
Sinjoro, vi havas terurajn kelnerojn.
Mi tre ĝojas pro tio, kara gasto!
Kial vi ĝojas pro tio ĉi?
Finfine iu estas, kiu plendas ne pro la manĝaĵoj.

Ismerős helyzet

Egy úr alaposan beszívott a kocsmában. Tántorogva kilép az ajtón, pont neki megy egy nőnek, aki hatalmas pofont kever le neki.
Csodálkozva kiált fel a szesztestvér:
Hű, a mindenségit, de hamar hazaértem!

Konata situacio

Iu sinjoro tre ege ekbriiĝis en la drinkejo. Ŝanceliĝadante elpaŝas li tra la pordo de la drinkejo, alpuŝiĝas al iu virino, kiu donas al li grandegan vangofrapon.

La drink-kunulo ekkriegas mirante:

Hu ha, kiel rapide mi hejmenalvenis!

La ŝercojn esperantigis László Pásztor

KÖSZÖNET

Ezúton mondunk köszönetet dr. Dudich Endre professzor úrnak és dr.Ferenczy Imre úrnak újságunk revizoraiként végzett áldásos munkájáért. Dr. Dudich úr egészségi állapotára hivatkozott visszavonulásakor. Dr. Ferenczy Imre úr a Győrben 2007. szeptembertől kezdődő két esperantó nyelvtanfolyam vezetésének elvállalása miatt mondott le.

Bár dr. Dudich Endre 2007. áprilistól, dr. Ferenczy Imre 2007. szeptembertől nem vesznek részt a munkánkban rendszeresen, mindketten újságunk segítői maradnak tanácsal és írásaikkal.

Mindkettőjüknek jó egészséget és további munkáikhoz sok sikert kívánunk!

A "Király Lajos" Esperantó-Baráti Kör tagsága

DANKO

Ĉi-maniere ni kaptas la okazon danki d-ron profesoron Endre Dudich kaj d-ron Imre Ferenczy pro ilia fruktodona laboro, farita kiel reviziantoj de nia gazeto. Sinjoro d-ro Dudich motivis sian demision per sia malsano. D-ro Imre Ferenczy demisiis pro entrepreno de gvido de du Esperanto-lingvokursoj, komenciĝontaj ekde septembro 2007-a en urbo Győr.

Kvankam d-ro Endre Dudich ekde aprilo 2007 kaj d-ro Imre Ferenczy ekde septembro 2007 ne partoprenas resp. partoprenos regule en nia laboro, ili ambaŭ restos helpantoj de nia gazeto per siaj konsiloj kaj kontribuoj.

Al ambaŭ ili ni deziras bonan sanon kaj multe da sukcesoj por iliaj verkado kaj laboroj.

Membraro de la Esperanto-Amika Rondo "Király Lajos"

AUGUSZTUSBAN TÖRTÉNT

1867. augusztus 14-én megszületett John Galsworthy Nobel-díjas (1932) angol író, a Forsyte Saga szerzője.

EN AŬGUSTO OKAZIS

La 14-an de aŭgusto 1867 naskiĝis John Galsworthy Nobel-premiito (1932) angla verkisto, verkisto de la Forsyte Saga.

Ilona Bőde, OIK Budapeŝto

Membraro de la Esperanto-Amika Rondo "Király Lajos"

RAPORTO

pri nia

Tritaga ekskurso al Slovenio

(25 – 27. majo 2007)

Aŭtune, en 2006, mi komencis lerni Esperanton en mia lernejo, Bán Zsigmond Kálvinana Bazlernejo, en urbo Tiszafeűred. Mi lernas kune kun mia fratino, kiu estas pli juna ol mi kaj vizitas la kvaran klason. El ŝia klaso lernas Esperanton 8 gelernantoj, el la tria klaso 7 kaj mi el la sesa klaso. Ni ĉiuj ĝojis, kiam ni eksciis ke en majo ni ekskursos al Slovenio, ĉar ankoraŭ ni ne estis tie. Mi tre atendis la vojon, ĉar estis scivolema: kiaj estas tie la homoj. Ni veturis per mikrobuso. Multaj helpis nin en la veturado, kaj ni senpage povis veturi al Slovenio, entute dek sesope, kun 4 plenkreskuloj. Bedaŭrinde ne ĉiuj el nia Esperanto-klaso povis veturi, ĉar ne ĉiuj havas pasporton. Dum la longa vojo al la celo ni multe ludis en la buso, ekzemple nia instruistino: Julianna Vas-Szegedi eltrovis ludon: ni provu deveni tra kiom da vilaĝoj, urboj ni trapasos de Tiszafeűred (Tisafured), ĝis la celo: Kope, sur Pohorje. Ĉiu diris unu nombron, fine fakte estis unu knabino, kiu gajnis la premion (glaciaĵon), ĉar ŝia nombro (56) gajnis! Bedaŭrinde ne mi estis tiu knabino....) Vendrede, vespere ni atingis la celon, la montkabanon, kie atendis nin slovenaj esperantistoj. Al ni tre plaĉis la bela kaj granda montkabano, kie ni tranoktiĝis, estis komforta kaj mallaŭta - ĝis nia alveno.... Iomete ni estis laŭtaj kaj bruaj, ĉar al ni tre plaĉis la ekskurso! Jam en la unua nokto ni provis amikiĝi kun aŭstra kaj slovenaj esperantistoj, sed iomete ni timis paroli Esperante. Estis tie 6 jara knabo, Vladimir, kaj li tre bone parolis Esperante. Kun li kaj kun Nika (universitatano, kiu lernas Esperanton en Slovenio) alitage ni provis paroladi - jam sukcese Esperante. Post la unua vespermanĝo ni okupis niajn ĉambrojn, sed neniu volis dormi, ĉar ni estis tre ekscititaj, fine nur post la dudekdua horo sukcesis ekdormi. Alitage, sabate ni frue ellitiĝis, ĉar post la matenmanĝo ni iris por tuttaga ekskurso sur montaron Pohorje. La vetero estis tre bona, la suno brilegis. Nia gvidanto estis Vesna Obradovic, kiu estis tre bona esperantisto, ŝi bonege konis la ĉirkaŭaĵon. Ŝi estis la ĉeforganizantino de nia tendaro. Sur la pinto estis interesa afero: ni devis niajn nomojn enskribi libron, kaj ni povis stampi sur paperojn, tiu stampo pruvis, ke ni estis ĉe la pinto. Proksime al la pinto ni haltis por ripozi. Kelkaj plenkreskuloj daŭris la vojon, ĉar je 4-6 km de la ripozejo estis monta lago kun marĉo. Ni, geknaboj reiris al nia montkabano, ĉar kelkaj infanoj jam estis lacaj. (Mi ne!) Reveninte al nia montkabano, posttagmeze ni Esperante ludis kun slovenaj esperantistoj, ili montris al ni ludojn kaj ni reciproke. Ni multe ridis! Post la vespermanĝo ni kune desegnis pri niaj eventoj kaj ege bedaŭris, ke alitage ni devos hejmenveturi. Dimanĉe post la matenmanĝo neniu volis hejmeniri, ni ŝatintus denove ekskursi al la montopinto, sed pro la longdistanca vojo ni devis je la deka ekveturi hejmen. Mi esperas ke ni povas baldaŭ denove ekskursi ien kun nia

Esperanto-klaso kaj kun nia instruistino, ĉar ĉiu ege bonfartis ankaŭ nun, kaj ni ege ĝojis, ke ni povis (iomete) paroladi en tiu lingvo, kion ni lernas nur de kelkaj monatoj! Ni ĉiuj volas plulerni Esperante pli diligente, ĉar tio estas tre bela lingvo kaj ni fakte povis amikiĝi pere de ĝi kun slovenaj esperantistoj en la tendaro.

(Mia instruistino helpis al mi ĝuste esperantigi mian raporton.)

Nikoletta Csizmadi / Nikoleta Ĉizmadi/
12 jara knabino

AFRIKA AGADO

Mi publikigas leterojn el Afriko, ĉar ties enhavoj estas interesaj ankaŭ por ni ĉiuj, krome Vi povas skribi al la letersendintoj.

TOGO

Kara Adrienne!
Koran dankon pro via reago!

Ni, el la Nordhungaria urbo Miskolc, sendas al vi niajn gratulojn okaze de funkcio de via Instituto Zamenhof, kaj pri ĝia, via agado.

Viaj vortoj ege ĝojigas min.

Ankaŭ mi estas membro, sed mi dumviva membro de UEA kaj ĝis nun ĉefdelegito en Togolando.

Kiel vi povis jam rimarki tra miaj pli fruaj vortoj, mi jam kunlaboras kun UEA. Ankaŭ kun aliaj E-organizaĵoj ni kunlaboras.

Kun la espero regule legi de vi, mi deziras ĉion bonan al vi.

gk

<<Ne Ĉesu, ne ĉesu>> en kor' al ni sonas.

<<Obstine antaŭen! La nepoj vin benos,

Se vi pacience eltenos>>

Zamenhof

La vero ĉiam verdiktas.

GBEGLO Koffi, B. P. 13169, Lome, TOGOLANDO

TEL:

- Hejme : (228) 227 21 17

- Oficejo (IZo): (228) 227 51 64

(228) 271 47 12

(228) 27115 57

-Poŝtelefono : (228) 928 16 26

E-poŝto : esp.togo@cafe.tg

Dokumentojn alkroĉitajn (ATTACHMENT) mi ne povas malfermi. Tial, ĉi tiajn ne sendu al mi.
Prefere diru ĉion en la mesaĝo mem.

GVINEO

Kara Adrienne!

Mi fartas bone en Gvineo kaj mi esperas ke vi fartas tre bone. Mi estas kontenta, ke vi atendas novaĵojn pri ni ĉiutage. Mi estas instruanta la lernantojn pri la internacia lingvo Esperanto en liceo ekde "2-a de Oktobro".

Nuntempe mi havas 200 lernantojn. Mi bone korespondas kun UEA kaj la Afrika Oficejo. Mi instruas Esperanton ankaŭ en liceo. Lernantoj estas multaj kaj multaj ĉar ili plue veni lerni. Mi ne plu scias kiun nombron diri. Bona komunikado kiu kondukas al la pacigado de la mondo, bona kompreno en libereco estas miaj celoj aŭ motivoj. Ni utiligas Esperanton al afrikanoj, ĉu ne? En la vendejo, lenejo kaj la strato, miaj gelernantoj vokas min "ESPERANTO". Mi interesiĝas instrui gelernantojn. Pro ĉi tiuj celoj kaj motivoj: pli bona komunikado, rilatoj, bona kompreno kaj demokratio. Mi interesiĝas pri informado pri Esperanto, pri instruado de Esperanto kaj pri helpado al afrikanoj utiligi Esperanton.

Mi sendas al vi fotojn de miaj gelernantoj. Mi havas bonan rilaton kun la direktoro de la lernejo. Ni estas feliĉaj esti en korespondado kun aliaj esperantistoj de la mondo. Ni deziras havi helpon por daŭrigi nian agadon en Esperanto. Ni volas iri paroli en Radio por ESPERANTO.

Africka oficejo sendas al mi kurson Metondon 11.

Mi ne partoprenos la kurson perkorespondan de la Afrika Oficejo

Do, Ĉu mi volas inviti vin por iri al Benino por la ILEI-kongreso en 2008? Estus interese por vi renkonti tiom da aliaj afrika e-istoj!

Dio benu vin kaj helpu vin.

Samideane

GBOGATSE komi Mensa Raphael

Gvineo-Konakrio

Telefono : +224 64 28 74 58

Centjariĝo de UEA

Al landaj asocioj kaj lokaj kluboj.

Estimataj geamikoj!

Kiel vi scias la jaron 2008 oni markos la centjaran jubileon de Universala E-Asocio, fakto kiu donas kadron pripensi nian pasintecon kaj estontan agadon favore al Esperanto.

Okaze de tiu ĉi jubileo la estraro de UEA decidis kongresi en Roterdamo 2008 kaj organizi aliajn eventojn kiuj prezentu nian Asocion tute malferme al vasta publiko.

Aliflanke, jam estas konate ke la jaro 2008 estis difinita de UN kiel Internacia Jaro de la lingvoj, kio donas al ni okazon pli centriĝi niajn agadojn rilate al tiu ĉi temo.

Ligon al la franca versio de la gazetaro komuniko de UN estas konsultebla en la jena adreso: (ankaŭ troveblas en aliaj lingvoj)

<http://www.un.org/News/fr-press/docs/2007/AG10592.doc.htm>

Cetere, estas reale ke tiel vasta plano ne povas efike efektiviĝi internacieskale sen via partopreno kiel landaj kaj lokaj organizoj. De via rolo kaj agado multe dependas ke la centjariĝo de UEA estu vera internacia jubileo.

Tiu ĉi letero celas instigi vin profiti tiun ĉi jubilean jaron por informa kaj varbo-kampanjo laŭ viaj propraj eblecoj kaj homfortoj. Viaj iniciatoj diskonigindas kaj kontribuos al nia komuna celo.

Amike

Maritza Gutierrez González

Estrarano pri landa kaj regiona agado

2007.06.10

esperanto@googlegroups.com – hungara korespondlisto: Esperantoforum -

A MAGYAROK HÍRES NAPJA

Az augusztusi Nevezetes napok közül **augusztus 20-át** emelem ki, I (Szent) István királyunk nevenapját, az államalapítóét, az alkotmányunk és az új kenyér napját.

Ezen a napon a régiókban mindenhol komoly ünnepségeket, szentmiséket, és sok vidám műsort rendeznek ennek a napnak a tiszteletére.

Például:

Mezőkövesden aug. 20-án délelőtt koszorúzás lesz, majd ünnepi szentmise a Jézus Szíve templomban, ezt követően a "Mezőkövesd Városért" és "Mezőkövesd Díszpolgára" kitüntető címek átadása. Este a Kavicsos-tó szabadidőparkban koncert és tűzijáték.

(Tourinform Mezőkövesd)

Miskolcon is már tradíciója van az aug.20-i ünnepségeknek. Megrendezésre kerül a koszorúzás a Városház-téri Szent István szobornál, kenyérszentelés a selyemréti Szent István templomban, a „Pécsi Sándor Guruló Színház” musical összeállítása, egész napos gyermek műsorok és különböző tánc – és zenekari bemutatókkal egybekötött vendéglátóprogramok a várban.

(Ifjúsági és Szabadidőház-Miskolc)

FAMA TAGO DE HUNGAROJ

El inter la famaj tagoj de aŭgusto ni povas mencii la **20-an de aŭgusto**, la Nomtagon de nia unua reĝo Stefano la unua, la sankta, la tagon de nia ŝtatfondinto, la tagon de nia konstitucio kaj de la nova pano.

Dum tiu ĉi tago en nia regiono ĉie oni aranĝas seriozajn festojn, festajn mesojn, kaj multajn vigligajn programojn je estimo de ĉi tiu tago.

Ekzemple:

En urbo **Mezőkövesd** antaŭtagmeze florkronigo okazos ĉe statuo de nia reĝo Sankta Stefano, poste festa meso en la preĝejo “Koro de Jezuo”, post tio la urbestro faros donacadon de honorigaj titoloj: “Pro Mezőkövesd” kaj “Honora Civitano de Mezőkövesd”. Vespere, en la tn. “Ŝtoneta lago” Libertempo-parko koncerton kaj artfajraĵon aranĝos la urbo.

(La informon de la Turistinformoficejo de Mezőkövesd esperantigis Adrienne, s-ino Pásztor)

Ankaŭ la urbo **Miskolc** havas jam tradicion la aranĝo de festoj aŭg.20-aj. Aranĝota estos la florkronigo ĉe la statuo de nia reĝo Sankta Stefano sur la Urbodoma-placo, beno de nova pano en la Sankta Stefano Katolika preĝejo de la Silkokampa-loĝkvartalo, muzikala kompilo de la „Pécsi Sándor Guruló Színház”(vojaĝanta teatra trupo prinomita de Sándor Pécsi), tuttagaj infanprogramoj kaj per diversaj dancaj kaj orkestraj prezentoj kolorigitaj gastigadprogramoj en la fortikaĵo de Miskolc-Diósgyőr.

(La informon de Junulara kaj Libertempodomo de Miskolc – esperantigis Adrienne, Pásztor)

LAJOS NAP

Augusztus 25-e Magyarországon a Lajos nap. Ezen a napon ünnepeljük Lajos nevű rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket.

2007.augusztus 25-én koszorúzást fogunk végezni A Zámenhof utca elején a *Zamenhof* emléktáblánál kezdjük a koszorúzást, 25-én 9 órakor. Utána látogatunk el a Miskolci Mindszenti Evangélikus temetőbe (mely a Jéghoki csarnok mögött van) *Király Lajos* sírjához, majd az Avasi református temetőbe megyünk *Dr. Győry Nagy Lajos* eszmetársunk sírjához.

Mindazokat várjuk, akik kegyeleti látogatást kívánnak tenni a síroknál együtt a "Király Lajos"Eszperantó Baráti Kör tagjaival

Pásztor Lászlóné

TAGO LUDOVIKO

La 25-a de aŭgusto estas nomtago de Ludoviko (Lajos) en Hungario. Tiam ni festas niajn parencojn, amikojn, kunulojn kiuj havas tiun ĉi nomon.

La 25-an de aŭgusto ni florkronos ĉe la tombo de D-ro Ludoviko L.Zamenhof, Ludoviko Király kaj D-ro Ludoviko Győry Nagy.

La florkronadon ni komencos ĉe la memortabulo Zamenhof tuj komence de la strato Zamenhof la 25-an de aŭgusto 2007 je la 9-a horo. Poste ni vizitos la tombon de Ludoviko Király en la Evangelia tombejo Miskolca Mindszenti (situant malantaŭ la Glacihokea Sporthalo), poste ni iros en la tombejon Avas montan Kalvinanan al la tombo de nia samideano D-ro Ludoviko Győry Nagy.

Ni atendas ĉiujn, kiuj volas fari pietatan viziton kune kun la membroj de Esperanto-Amika Rondo "Király Lajos" ĉe la tomboj.

Adrienne, s-rino Pásztor

NYELVEK EURÓPAI NAPJA

MEGNYITÓ AZ ORSZÁGOS IDEGENNYELVŰ KÖNYVTÁRBAN

1056. Budapest. Magyarország

Molnár u. 11.

2007. IX. 26.

TERVEZETT PROGRAM

9,00	Kapunyitás
10,00	Ünnepélyes megnyitó
10,15	Európai tudás – európai könyvtár (könyvtárosok szakmai értekezlete.)
11,30	„Alkotó könyvtáros” kiállítás megnyitója. (Csabonyi Klára pasztellfestményei.)
12,00	Be tudok mutatkozni esperantóul. – A nyelvújító program hatékony szemléltetése
12,40	„Ki nyer ma? – Zenei verseny, a Magyar Rádió adásából.
13,00	Bemutakozik Magyarország német nemzeti kisebbsége (dalok, szépművészeti alkotások, művészeti kiállítás, filmek folyamatos vetítése.)
15,00	Művészi alkotások tolmácsolása jelnyelven. (süketek és rosszul hallók számára.)
17,00	Művészi fordítás értékelése (orosz nyelvű költemények értékelése), díjak átadása.
18,00	Arpa d’Or – hat tagú férfikórus koncertje.
20,00	Bea Palya énekesnő és együttese (reneszánsz és barokk zene.)

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár egész napi látogatása alatt folyamatos a vetítés a könyvtár történetéről középiskolai és egyetemi hallgatók számára.

E napon a KÖNYVTÁR és az INTERNET használata ingyenes.

Akinek név,-vagy születésnapja van, ingyenesen jelentkezhet.

(Küldő: Böde Ilona, Idegennyelvű Könyvtár/OIK/Budapest)

EŬROPA TAGO DE LINGVOJ

Malfermita tago en la Landa Fremdlingva Biblioteko (OIK)

H-1056 Budapeŝto, Hungario

Molnár u. 11

26 de septembro 2007

PLANITA PROGRAMO

- 9,00 Malfermo de la pordego
- 10,00 Solena inaŭgro
- 10,15 Eŭropa scio – eŭropa biblioteko
(faka konferenco de bibliotekistoj)
- 11,30 Inaŭguro de la ekspozicio „Kreiva bibliotekisto” (pastelaj
pentraĵoj de Klára Csabonyi)
- 12,00 „Mi povas prezenti min esperante !” Interaktiva demonstrado de
la programo „Lingvolanĉilo”)
- 12,40 „Kiu gajnas hodiaŭ? (Muzika konkurso, elsendo de la Hungara
Radio)
- 13,00 Prezentas sin la germana nacia minoritato de Hungario (kantoj,
beletraĵoj, arta ekspozicio, kontinua projekciado de filmoj)
- 15,00 Interpretado de artaj kreitaĵoj per signolingvo (por surduloj kaj
malbone aŭdantoj)
- 17,00 Eltaksado de la konkurso de arta tradukado (de ruslingvaj
poemoj), transdono de premioj
- 18,00 Koncerto de la sesmembra vira koruso Arpa d’Or
- 20,00 Kantistino Bea Palya kaj ŝia ensemblo (renesanca kaj baroka
muziko)

Dum la tuta tago vizitado de la Landa Fremdlingva Biblioteko por mezlernejaj kaj altlernejaj-
universitataj studentoj. Kontinua projekciado pri la historio de la biblioteko

Ĉi-tage la tage pagendaj servoj kaj la uzo de interreto estas senpagaj.
Kiu havas nomtagon aŭ naskotagon, povas aliĝi senpage.

(Sendinto: Ilona Böde, Fremdlingva Biblioteko /OIK/ Budapeŝto)

Nova prezidanto de UEA

Karaj samideanoj!

Kun granda ĝojo mi sciiĝis, ke nia amiko kaj apoganto **Prof. Probal Daŝgupto** estas elektita por la prezidanta posteno de UEA.

Sinceran gratulon ankaŭ al s-ro **d-ro Endre Dudich** kaj al la japana eminentulo **Konisi Gaku** pro la honora membreco.

Ada Csiszár
Prezidantino de Kalocsay-Societo

Ankaŭ ni varme gratulas al la elektitoj.
Esperanto-Amika Rondo „Király Lajos” de Miškolt

Honortitoloj de UEA al Hungaroj

Hungariaj honoraj membroj de UEA

UEA aparte distingas esperantistojn, kiuj faris grandajn servojn, al la tutmonda Esperanto-movado, per la titolo *honora membro*. Ĝis nun el Hungario dek unu membroj de UEA ricevis tiun titolon.

La forpasintaj honoraj membroj de UEA el Hungario:

distingo	nomo	vivojaroj
1937	BAGHY Gyula	1891-1967
1937	KALOCSAY Kálmán dr.	1891-1976
1948	BALKÁNYI Pál	1894-1977
1980	KÖKÉNY Lajos	1897-1985
1983	SZERDAHELYI István dr.	1924-1987
1988	BÁCSKAI István dr.	1908-1996
1992	FAJSZI Károly	1911-2004

Noto: Baghy kaj Kalocsay ekde 1937 estis honora membro ankaŭ de la **Internacia Esperanto-Ligo**, kiu en 1947 kunfandiĝis kun UEA.

Nun UEA havas kvar honorajn membrojn en Hungario:

DUDICH dr. Endre	(2007)
FERENCZY, Imre dr.	(2003)
HASZPRA, Ottó dr.	(2006)
JÁKI, Ferenc dr.	(1993)

Honoraj prezidantoj de Hungaria Esperanto-Asocio

Deme, László dr.	(1977)
Dudich, Endre dr.	(2006)
Nanovfszky, György dr.	(2006)

Laŭ informoj de D-ro Árpád Rátkai – instruisto korespondlisto

A SÁRGA SERHÁZ

Legkedvesebb gyermekkori emlékeim közé a filléres vonatokkal még az 1950-es évek elején tett egri kirándulások tartoznak. Nagyanyám a kirándulásaira magával vitte középső lányát: keresztanyámat, az ő nevelt fiát és engem a kéznél levő leányunokát. Mindig volt annyi időnk, hogy az imádott vár meglátogatása után megfürdünk a strandon, meglátogattuk a Dobos-cukrászdát, melynek gazdájáról nevezték el a Dobos-tortát is, lévén az az Ő találománya.

A vonat indulásáig még sok idő lévén, nagyanyámék a Székesegyház melletti park árnyas fái alatt üldögélve beszélgettek és elfogyasztották a hazulról hozott elemózsiát. Unokabátyámmal Gyurival néhány fillér költőpénzt és szabadidőt kaptunk azzal a kikötéssel, hogy a meghatározott időre vissza kellett mennünk hozzájuk. A legkülönbözőbb szórakozásokat eszelte ki Gyuri és én híven követtem mindenhol a számomra nagy és okos fiút, aki csak négy évvel volt idősebb tőlem.

Felmásztunk a Minarettbe - persze ingyen -, a nyakunkba lihegő kövér őr bácsival, aki nem hagyhatta, hogy „bukó müezinek” legyünk. Ő mondta, hogy a legutolsó müezin lebukott a toronyból, amikor kihajolt megnézni hányan fognak imádkozni vele együtt.”

Máskor kiállításokat néztünk végig. Láttunk faragott madarakat, mázas cserépből Miskakancsót.

Színes üveglakokat, szép kovácsoltvas tárgyakat, sőt még fényképkiallítást is a régi Eger házairól, utcáiról.

1975. év májusában vőlegényem hugát akartuk Egerben meglátogatni a hegytetőre épült új kollégiumban.

A kirándulásnak nagyon örültem. Anyósjelöltem elmagyarázta, hogy merre kell mennünk, hogy biztosan odataláljunk a lányához. Vőlegényemmel el is jutottunk egy utca végére. A céltól már nem lehattunk messze, de akkor nem tudtuk, hogy jobbra, vagy balra kell-e fordulnunk.

Tanakodás közben jött a gondolatom: forduljunk jobbra. Ha tíz-húsz métert haladunk és nem találjuk meg a felfelé vezető utat, megnézzük a másik irányt. Ezt gondoltam, de mást mondtam, nem tudom miért:”Itt jobbra kell fordulni. Körülbelül tíz méter után az út másik oldalán lesz egy felfelé vezető keskeny út. Arrafelé van egy sárga serház. Ha azt elhagyva tovább megyünk, az út szőlők között elkeskenyedve a tetőre vezet. Ott kell lennie, és sehol máshol a diákszállónak.”

Jövendőlésemkor az utca másik oldalán egy villanyoszlopnak dőlve, botjára támaszkodva egy öregúr állott. Régi divatú szalmakalapját megemelve, felénk köszönve átszólt: „A fiatalasszonynak igaza van. A tetőre valóban arra kell menni, de szőlők arra már nincsennek, mert családi házak sorakoznak ott. A sárga serház sincs meg már, mert azt 1921-ben lebontották.”

Pásztor Lászlóné

LA FLAVA BIERFAREJO

La ekskursoj al urbo Eger per malmultekosta vagonaro apartenas al miaj plej karaj rememoroj pri la antaŭo de la 1950-aj jaroj. Mi vojaĝis kune kun mia kuzo, en akompano de mia avino kaj baptopatrino. Dum la ĉiujaraj tieaj ekskursoj ni havis tempon por viziti la ŝategatan fortikaĵon, la banejon, la faman Dobos (Doboŝ) sukerejon, pri kiu ricevis sian nomon la samnoma torto.

Ĝis la reenvojaĝo ni havis ĉiam multan tempon. Tial ni infanoj ricevis iom da poŝmono kaj atentigo, ke je la de avino decidita tempo ni devas reveni. Do, Georgo, mia kuzo havis (kiu estis nur kvar jarojn pli aĝa ol mi, do: dekkvar jara) la plej diversajn ideojn por pasigi la tempon. Foje ni iris sur la superan koridoron de Minareto, en akompano de dika maljuna turgardisto. Li tiel klarigis al ni lian akompanion, ke la lasta neatentulo surfalis la teron de la supra koridoro. Do, la kliniĝo eksteren estas tro danĝera. Tial li devas plie gardi nin, ol la turon.

En Eger, alifoje ni rigardis: lignoskulptitan aglon, el argilo bakitan Miska-kruĉon (Miŝka-kruĉon) por vino, ruĝajn-blujajn-flavajn vitrojn por fari fenestrojn. Aliokaze ni rigardis bele forĝitajn ferobjektojn, eĉ ankaŭ fotoekspozicion pri la domoj kaj stratoj de la malnova urbo Eger

Plenkreskante en majo de 1975, kune kun mia fianĉo, foje ni intencis viziti fratineton de mia kara estontulo, en urbo Eger.

Mi ĝojis la ekskurson en la bela urbo. La patrino de mia fianĉo priklarigis la vojon, ke ni sukcese ektruvo la kolezion, konstruitan sur la montosupro. Ni jam alproksimigis la celon, kiam en la fino de strato ni ne sciis: ĉu dekstren aŭ maldekstren ni devos turniĝi. Dum nia babilado subite mia fianĉo eldiris sian penson. Iru ni dekstren. Se la bezonata strateto ne estos en la proksimo, ni revenos ĉi tien kaj elektos la alian direkton.

Mi preskaŭ jam jesis, kiam – mi diris ion strangan. Ties kialon ankaŭ nun mi ne konas: „Bone. Iru ni dekstren. Post dek metroj en la alia stratflanko komenciĝos kaŝite tiu vojo, kiu kondukos al la montosupro. Tie devas esti tiu nova studenthotelo.”

Antaŭ nia ekiro al tiu direkto, vid’ al vide sur la strato, ĉe strata lampo staranta maljunulo trakriis al ni salutante nin per sian pajloĉapelon levante:

„Via junsinjorino havas veron. Al la montosupro oni povas iri vere al tiu direkto. Sed, apud tiu strateto nun jam ne estas vinberĝardenoj. Familidomoj viciĝas tie. Nek la flava bierfarejo ekzistas, ĉar oni malkonstruis ĝin ankoraŭ en la 1921-a jaro.”

Adrienne, s-rino Pásztor

MÉG JÚLIUSBAN TÖRTÉNT... / OKAZIS ANKORAŮ EN JULIO...

Megkövült erdő

Több mint 12 millió éves megkövült erdőt találtak az észak-magyarországi Bükkábrány község térségében. A fosszilis mocsárciprus erdőről a szeptemberi újságban írunk majd.

Ŝtoniĝinta arbaro

Oni trovis pli-ol-12-milion-jaran ŝtoniĝintan arbaron en areo de la la Nord-Hungaria vilaĝo Bükkábrány (Bukkabranj). Pri la fosilia arbaro de marĉaj ciproj ni skribos en la septembra gazeto.

Adrienne, s-rino Pásztor

Gyász hír

2007. július 29-én kaptuk a szomorú hírt, hogy „**GERGELY MIHÁLY**, József Attila díjjal, Krúdy emlék-éremmel és a Magyar Köztársaság-érdemrend Lovagkeresztjével is kitüntetett író életének 86. évében hosszas szenvedés után **2007. július 28-án meghalt.**

A BAZ megyei Varbón az író szülőfalujában helyezik örök nyugalomra. A ceremónián csak a szűk családi kör vesz részt.

Üveges Géza - Varbó Polgármestere”

Emlékezés Gergely Mihályra

Gergely Mihály, (1945-ig Gergely Sándor) 1921. november 9-én született a BAZ megyei Varbón, a félig földműves, félig bányász faluban. Két nagyapja és apja bányász volt. Felesége, Nagy Gabriella tanárnő. Gyermekai: Péter (1952) és Zsófia (1955).

Elemi iskoláit Varbón és Perecesbányatelepen végezte. 1936-1940 között vasmunkás szakmát tanult, a gimnázium V-VI. osztályát Miskolcon végezte 1945-46-ban. Főiskolát is végzett filozófia szakon (1963-1966. MLEE) és változatos élete során volt munkás, hivatalnok, katona, újságíró, lapszerkesztő.

Az irodalmi életben először 1942-ben jelent meg Miskolcon, első versével. 1942-1944-ben katona volt, utász. 1936-1950 között a Diósgyőri kohászatban ipari tanuló, szakmunkás, műszaki vezető, a gyár sajtófőnöke volt. 1945-től a miskolci „Új Utakon” kulturális lap, majd a „Diósgyőri Munkás” c. lap szerkesztőjeként dolgozott (1946 -1948). 1950-től a Magyar Rádió irodalmi szerkesztője. 1953-ban a „Szülői Föld” c. novella kötetéért József Attila díjjal tüntették ki. – 1956-tól írói munkájával tartotta el magát. 1956-ban az Írószövetség titkára volt, 1957-től szabadfoglalkozású író, 1968-1972 között a Magyar Nemzet c. lap külső munkatársaként dolgozott. 1967—1977 között a Hungara Vivo (Magyar Élet) és a Világ és Nyelv szerkesztője volt.

1977-ben 90 grafika és akvarell adományozásával megalapította szülőföldjén a Paraszniai Galériát.

1980-tól tagja volt a Magyar Szociológiai Társaságnak

1989-ben gyűjteményéből a miskolci Herman Ottó Múzeumnak adományozta 110 grafikáját, akvarelljét.

1990-1998-ig a civil szervezetek Kiáltás c. lapjának rovatvezetője volt.

1988-1998-ig a József Attila Élet Egészség és Családvédő Országos Szövetségnek, a Művészetbarátok Egyesületének elnöke, a Móricz Zsigmond Körnek 1995-2004-ben elnöke volt.

1990-1998 között alapító szerkesztője volt a Művészet és Barátai c. kéthavi lapnak.

1996-ban, összesen 175 műtárgy adományozásával, megnyitotta a Varbói Galériát (A Paraszniai Galéria jogutódját) az új Faluházban. Az 1998-ban felavatott Varbói Faluház öt helyiségéből másfél szobájának (emlékszobájának is) berendezése: régi bútorok, a falu múltjának eszközei a 47 műtárgy adományozásával.

Műveinek hősei szürke napjaink egyszerű emberei. Regényeiben, novelláiban a munkásélet változásaival, a munkás-értelmiség útkeresésével foglalkozott. Történelmi korokról is írt.– Költő és Király c. regényében (1979) a középkori történet is erkölcsi tanítással és bölcsességgel szolgál korunk emberének. Legismertebb művei közé tartozik: a Karambol cserbenhagyással, a Pokolhegyiek, a Rácsok és a Fekete páva.

Díjak, kitüntetések:

József Attila díj, 1953;

Munka Érdemrend, 1964;

Miskolc Város Irodalmi Díja, 1972;

Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács Irodalmi Díja, 1981;

Munka Érdemrend ezüst fokozata, 1981;

Szociális Kultúráért Emlékérem, 1987;
Köztársasági Elnöki Arany Emlékérem, 1996;
Krúdy-emlékérem, 1997;
Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje, 2002;
Egyetemes Kultúra Magyarországi Lovagja, 2003.

Mint már ismert író csatlakozott az eszperantó mozgalomhoz. 1963-tól eszperantista.
A Magyar Eszperantó Szövetség tagja 1965-től. Az 51. Egyetemes Kongresszus előkészítési időszakában és a magyar nyelvű újságokban is sokszor hozzájárult az eszperantó nemzetközi nyelv eszméjének népszerűsítéséhez.

A MESZ Választmányi Bizottságának tagja volt 1965-1977, majd 1986-1989 között.
A MESZ tiszteletbeli tagja 1981-től, elnöke 1966-1967 és 1986-1989 között.
Főszerkesztője volt az eszperantó nyelven megjelenő Hungara Vivo (Magyar Élet) c folyóiratnak; az eszperantót népszerűsítő magyar nyelvű Eszperantó magazinnak és az azt folytató Világ és Nyelv-nek, 1967-1977 között.

Különösen érdekes számunkra huszadik könyve, melynek címe „Szakmám a lelkiismeret”. (Szépirodalmi Kiadó 1981). Az írói - már a rádióban elhangzott – hitvallása ez: „Író vagyok, szakmám a lelkiismeret”. Ez a kötet - gyűjtemény az ő korábbi publicisztikai munkáiból, tanulmányaiból, szociológiai műveiből – három részből áll.

Az első tartalmazza a könyvformában már háromszor is kiadottat „Gúnyirat az öngyilkosságról”. Habár néhány szépirodalmi alkotása megjelent grúz, orosz és szlovák fordításokban is, valójában ennek a művének volt nagyobb a külföldi visszhangja.

A kötet több mint felét („A mi második anyanyelvünkért” alcím alatt): cikkek, vitacikkek, Gergely Mihály levelei töltik meg, amelyekben a soknyelvűség problémájával foglalkozik, illetve amelyekben az eszperantó révén való megoldást erősen támogatta.
Ezek közül többet annak idején a Hungara Vivo (Magyar Élet) olvasói is olvashattak. Majdnem mindegyik írás magyarul is megjelent. Így, összegyűjtve azonban nagyobb és jobb hatást keltenek, jobban szolgálják törekvéseinket.

A könyv *harmadik* része „Festett Világ” c. alatt Gergely Mihály képzőművészeti tárgyú tanulmányait tartalmazza - Bruegelről, Martiros Sarjanról és Niko Piroszmanasviliről.
Ezek az írások az író művésztelemző képességét tanúsítják. Itt nagyobb terjedelemben és nemzetközibb skálán szólhat e témáról, mint azt a HUNGARA VIVO (Magyar Élet) hasábjain tette. Ez a huszadik könyv méltó és értékes születésnap ajándék volt az író 60. születésnapja alkalmából – az olvasóknak.

Utam a világban – Eszperantó irodalmi antológia – szerkesztette Gergely Mihály. Európa Könyvkiadó, 1987. Több elbeszélést is fordított magyarra.

Művei a magyar könyvtárak polcain megtalálhatók. Körülbelül 70-75 könyv és számtalan cikk.
Kereshetők a művek például az alábbi címeken is:

<http://opac.oik.hu/monguz/index.jsp;jsessionid=2C1EC1DEF2C584FA792C72D085767C3A?page=search>

Varbó Faluház

A miskolci „II. Rákóczi Ferenc” Könyvtártól kapott információ szerint:

GERGELY MIHÁLY MŰVEI

Válogatott bibliográfia

Amikor nincs háború: válogatott novellák. – Budapest: Magvető, 1979 [1980]. - 598 p.

Anyanyelv, világnyelv - Bábel? mentsük meg a nemzeti nyelveket!. - Budapest: Hét Krajcár, 1999. - 135 p.

Az artista balladája: a szerző válogatása műveiből: elbeszélés, regény, novellák, napló. - Budapest: Hét Krajcár, 2004. - 251 p.

Atlasz, mire rendeltettél? Elbeszélések. - Budapest: Szépirod. K, 1966. - 304 p.

Bruegel varázslatai. - Budapest: Hét Krajcár, 1998. - 80 p., XVI, 24 t.

Búza Barna keresztútjai / [közread. a] Művészetbarátok Egyesülete. - Budapest: Művészetbarátok Egyes, 2001. - 111 p.

Ébredj, emberiség! Röpirat hetven kiáltásban. - Budapest: Hét Krajcár, 2001. - 228 p.

Éhségtábor. - Budapest: Népszava, 1952. - 92 p.

Életünk, halálunk: regény. - Budapest: Szépirod. K, 1972. - 336 p.

Ez a mi korunk. – Budapest: Magvető, 1963. – 292 p.

Fekete páva: regény. - Budapest: Szépirod. K, 1964. - 175 p.

Gyármémények árnyékában. – Miskolc, 1946.

A háborúnak nincsen vége. - Budapest: Kossuth, 1969. - 207 p.

Halló, Központi Ügyelet! - Budapest: Magvető, 1977. - 217 l.

Harc az üvegyárban: regény. - Budapest: Szépirod. K, 1950. - 112 p.

Hatalomvágy, halálveszély: naplóból, 1942-2007. - Budapest: Hét Krajcár, 2007. - 188 p.

Józsáék: regény. - Budapest: Szépirod. K, 1958. - 564 p.

Julika: regény / [ill. Kass János]. – Budapest: Ifj. K, 1956. - 172 p.

Kálvária és karrier: kisregények, novellák. - Budapest: Szépirod. K, 1960. - 212 p.

Karambol cserbenhagyással - regény. - Budapest: Szépirod. Kvk, 1985. - 134 p.

A Kozmosz 15. törvénye: tudományos fantasztikus regény. - Budapest: Kozmosz Kv, cop. 1984. - 254 p. - (Kozmosz fantasztikus könyvek / szerk. Kuczka Péter, ISSN 0324-5225)

Költő és király: regény. - Budapest: Szépirod. Kv, cop. 1979. - 267 p.

Metszetek mestere Varsányi Pál / [közread.] Művészetbarátok Egyesülete. - Budapest: Művészetbarátok Egyesülete, 1993. - 19 p., 70 t.

Mi, gyalogrendűek: korkép hetven jegyzetben. - [Budapest]: Hét Krajcár, 1995. - 231 p. - (A magyar valóság könyvei, ISSN 1219-6576; 2.)

Művészetbarátok könyve / Budapesti Műgyűjtők és Műbarátok Egyesülete. - Budapest: Budapesti Műgyűjtők és Műbarátok Egyes. 3, 1984-1993 / szerk. Gergely Mihály. - 1994. - 293, [5] p.

Omlás - kisregény. - Budapest: Móra, 1962. - 191 p.

Örvény: elbeszélések / [ill. Győry Miklós]. - Budapest: Szépirod. K., 1955. - 323 p.

Penkioliktasis kosmoso desnis romanas Mihajus Gergejus ... verté Vitas Agurkis. - Vilnius: Vyturys, 1989. - 217 p. – (Zenitas)

Piecpadsmaitais kosmosa likums zinatniski fantastisks romans Mihajs Gergejs ... tulkojusi Elga Sakse. - Riga: Spriditis, cop. 1991. - 183 p.

Pokolhegyiek: - válogatott elbeszélések / [... az ill. Barczy Pál munkája]. - Budapest: Népszava, 1982. - 304 p. - (Népszava könyvtár, ISSN 0230-9262)

Rácsok: [novellák, riportok, karcolatok]. - Budapest: Magvető, 1972. - 301 p.

Röpirat az öngyilkosságról. - Budapest: Medicina, 1972. - 159 p.

Szakmám a lelkiismeret: [cikkek, tanulmányok]. - Budapest: Szépirod. K, 1981. - 501 p.

Szülőföld: elbeszélések. - Budapest: Szépirod. K, 1952. - 231 p.

Egy tárlatlátogató tünődései / [közread. a Művészetbarátok Egyesülete]. - Budapest: Művészetbarátok Egyesülete; Lakitelek: Antológia K, 1991. - 86 p.

Utam a világban : eszperantó irodalmi antológia / [ford. Asztalos Lajos et al.] = Mi vizitis mian farmon: antologio el la esperanta literaturo. - Budapest: Európa K, 1987. - 304 p.

Vége a művészetnek? avagy miért csiszolták a kőbaltákat?. - Budapest: Hét Krajcár, 2001. - 142 p.

Végrendelet / Kardos Nagy Ibolya; [Szerk. és az előszót írta Gergely Mihály] ; [közread. a] Művészetbarátok Egyesülete. - Budapest: Művészetbarátok Egyesülete, 1996. - 101, [4] p.

Vihar és szivárvány: egy tsz-elnök visszaemlékezései / Sajtó alá rend. Gergely Mihály. – Budapest: Kossuth, 1967. – 328 p.

NEM FELEJTJÜK EL! ISTEN LEGYEN VELE! NYUGODJON BÉKÉBEN!

Művei közül a következő számainkban bemutatót tartunk majd.

(Fejes Márton cikke HUVI 1982/2, Böde Józsefné OIK. Bp, és a miskolci „II. Rákóczi Ferenc” Könyvtár (Bede Katalin) közlései alapján összeállította és fordította a Pásztor házaspár)

NI FUNEBRAS

La 29-an de julio en 2007 ni ricevis la malĝojigan anoncon, laŭ kiu, la **28-an de julio en 2007**, en sia 86-a jaraĝo, post longa sufero, **mortis** ” **MIHÁLY GERGELY** (Miĥaelo Gergely) **verkisto** – premiita per premio”Attila József”, memormedalo „Krúdy” kaj ankaŭ la Kavalirkruc-medalo de la Hungara Respubliko.

Oni metos lin al eterna ripozo en lia naskiĝloko, en vilaĝo Varbó de la departamento Borsod-Abaúj-Zemplén [pr. borŝod-abau:j-zemple:n], de Hungarujo. La ceremonion partoprenos nur liaj familianoj.

Üveges, Géza - Vilaĝestro de Varbó”

Rememoro

pri

Mihály Gergely

Mihály Gergely (ĝis 1945 Sándor [pr. ŝandor] Gergely) naskiĝis la 9-an de novembro en 1921, en la duone kamparana, duone minista vilaĝo Varbó, en departemento Borsod-Abaúj-Zemplén [pr. borŝod - abau:j - zemple:n] de Hungarujo. Liaj du avoj kaj patro estis ministoj, lia edzino Gabriella Nagy -- instruistino. Liaj infanoj estas: Petro (1952) kaj Sofia (1955). Li lernadis en bazlernejoj de Varbó kaj de Miskolc-Perecesbányatelep En la jaroj 1936-1940 li lernis metion ferlaboristan. La 5-6-an lernojarojn de la gimnazio li tralernis en Miŝkolc inter 1945-1946, finis li ankaŭ altlernejon en la fako filozofio (en vesper-kursaro de marksisma instruado, 1963-1966) kaj dum sia ŝanĝoplena vivo li estis laboristo, oficisto, soldato kaj ĵurnalisto, redaktoro.

En la literatura vivo li anoncis sin unuan fojon en 1942, Miskolc, per sia unua poemo. Dum 1942-1944 li estis pionirsoldato. Inter 1936-1950 en la Diósgyőri Metalurgia kombinato li estis meti-lernanto, faklaboristo, teknika gvidanto, la gazetarĉefo de la fabriko.

Ekde 1945 li laboris kiel redaktoro de la Miŝkolcaj kulturaj gazetoj Új utakon („Sur Novaj Vojoj”) kaj poste (1946-1948) de la „Diósgyőri Munkás” (Laboristo de Diósgyőr). Ekde 1950 li estis literatura redaktoro de la Hungara Radio. En 1953 pro sia novelaro „Szülői Föld”(„Gepatra Tero”) li estis honorigita per la literatura premio „Attila József”. Ekde 1956 li vivtenis sin per verkista laboro. En 1956 li estis sekretario de la Verkista Asocio [de Hungarujo], ekde 1957 li laboris kiel liberprofesia verkisto, inter 1968-1972 li estis ekstera kunlaboranto de la ĵurnalo Magyar Nemzet (Hungara Nacio).

Inter 1968-1977 li estis redaktanto de la - Hungara Vivo - kaj - Világ és Nyelv -- (Mondo kaj Lingvo).

En 1977 per donaco de 90 grafikaĵoj kaj akvareloj li fondis, en sia strikta patrujo, la Galerion de Parasznya (Galerio de Parasnja).

Ekde 1980 li estis membro de la Hungara Sociologia Asocio.

En 1989 el lia propra kolekto li donacis 110 grafikaĵojn, akvarelojn al la Miŝkolca Muzeo Herman Ottó.

1988-1998 li estis prezidanto de Asocio de la Sobra Vivo, Landa Asocio por la Defendo de Sano kaj Familio; tiu de la Asocio de Artamikoj, krome inter 1995-2004 li estis prezidanto de la Rondo Móricz Zsigmond (Sigismundo Moric).

Inter 1990-1998 li estis fondinto redaktoro de la dumonata gazeto „Művészet és barátai” (Arto kaj ĝiaj amikoj).

En 1996 li inaŭguris la Galerion de Varbó (daŭriganta la tradicion de la Galerio de Parasnja) en la nova Vilaĝdomo, donacante sume 175 artobjektojn. Al la Vilaĝdomo de Varbó, renovigita en 1998, havanta 5 ejojn, li donacis instalaĵojn por 1 ½ ĉambroj (inkluzive por la memorĉambro): malnovajn meblojn, la ilojn de la pasinto de la vilaĝo kaj 47 artobjektojn.

La herooj de liaj verkoj estas simpluloj de niaj grizaj tagoj. En liaj romanoj, noveloj li priskribis la ŝanĝojn de la laborista vivo, la vojserĉadon de la laboristo-intelektularo. Apartenas al la vico de liaj signifaj verkoj: Karambol cserbenhagyással (Kolizio kun forveturo), - Pokolhegyiek - (Infermontanoj), Rácsok (Kradoj) kaj Fekete páva -- (Nigra pavo).

Premioj kaj distingoj, ordenoj:

Literatura premio József Attila, 1953.

Ordeno de la Laboro, 1964.

Literatura premio de urbo Miskolc, 1972.

Literatura premio de departemento Boršod-Abauj-Zemplen, 1981.

Arĝentgrada ordeno de la Laboro, 1981.

Memormedalo pro la Socialisma Kulturo, 1987.

Ora medalo de Prezidanto de Hungara Respubliko, 1996.

Memormedalo Krúdy, 1997.

Kavalirkruca medalo de Ordeno de Hungara Respubliko, 2002.

Hungara Kavaliro de la Universala Kulturo, 2003.

Li priskribadis historiajn epokojn; en lia romano „Költő és Király” („Poeto kaj Reĝo” 1979) ankaŭ la mezepoka historio liveras moralan instruon kaj saĝon al la homoj de nia epoko.

Li aliĝis al la Esperanto-movado kiel jam konata verkisto. Li fariĝis esperantisto en 1963. Li estis membro de HEA ekde 1965. En la prepara tempo de la 51-a UK, kaj ankaŭ en la hungarlingva gazetararo, diverstempe, li multe kontribuis al popularigo de la ideo de la internacia lingvo Esperanto.

Li estis komitatano de HEA inter la jaroj 1965-1977 kaj 1986-1989; honora membro de HEA li estis ekde 1981, prezidanto de HEA -- en la periodoj 1966-1977 kaj 1986-89. Ĉefredaktis li la esperantlingvan revuon Hungara Vivo, kaj la hungarlingvan gazeton Eszperantó Magazin, poste: Világ és Nyelv (Esperanto Magazino; Mondo kaj Lingvo) inter la jaroj 1973-1977.

Precipe interesa estas por ni lia dudeka libro, kies titolo estas: „Szakmám a lelkiismeret” („Mia fako estas la konscienco” (Szépirodalmi Kiadó 1981 – Belarta Eldonejo 1981). Jen lia verkista konfeso jam publikigita kaj disaŭdigita ankaŭ radioprograme: „Mi estas verkisto, mia fako estas la konscienco.” Tiu ĉi volumo -- kolektaĵo el liaj pli fruaj gazetaraj publikaĵoj, studoj, sociografiaj verkoj -- dividiĝas je tri partoj. *La unua* enhavas ankaŭ la libroforme jam trifoje eldonitan: ”Gúnyirat az öngyilkosságról” (”Pamfleto pri sinmortigo”). Kvankam kelkaj liaj beletraĵoj aperis en la kartvela, rusa kaj slovaka, en tradukoj, fakte tiu ĉi lia verko havis eksterlandan eĉon pli grandan.

/Pli ol duonon de la volumo/ (sub la titolo: „A mi második anyanyelvünkért” (Por nia dua gepatra lingvo”) plenigas artikoloj, diskutartikoloj kaj leteroj de Mihály Gergely, en kiuj li okupiĝis pri problemoj de diverslingveco kaj pri la proponata solvo Esperanto, respektive; pri solvo, kiun li forte subtenadis. Plurajn el tiuj povis legi siatempe ankaŭ legantoj de Hungara Vivo, preskaŭ ĉiu el ili aperis pli frue ankaŭ hungarlingve; sed kolektitaj eble ili pli efikas, pli efektas, pli bone servas al niaj celadoj.

/Tria parto/ de la libro sub titolo: „Festett világ” (”Pentrita mondo”), kiu enhavas priartajn studojn de Mihály Gergely pri: Bruegel, Martiros Sarjan kaj Niko Pirosmasavi, atestas pri la artanaliza kapablo de la verkisto. Ĉiĉoj en pli granda amplekso kaj en pli internacia skalo ol li faris samon sur kolumnoj de Hungara Vivo. Tiu ĉi dudeka libro estis inda kaj valora naskiĝtaga surprizo t.e. okaze de la 60-a naskiĝtago de la verkisto -- donaco por la legantoj.

Utam a világban (Mia vojo en la Mondo) - Esperanto Literatura Antologio – redaktis Mihály Gergely. Eldonejo Eŭropo - 1987. Li hungarigis plurajn esperantlingvajn rakontojn.

Liaj libroj estas troveblaj sur bretoj de la hungaraj bibliotekoj. Ĉirkaŭe 70-75 libroj kaj nenombrebla kvanto de artikoloj. La verkoj serĉeblaj estas ankaŭ sur la subaj retadreso:

<http://opac.oik.hu/monguz/index.jsp;jsessionid=2C1EC1DEF2C584FA792C72D085767C3A?page=search>

<http://saman.fszek.hu/corvina/opac/wpac.cgi>

NI NE FORGESOS LIN! DIO ESTU KUN LI! RIPOZU LI PACE!

El liaj verkoj ni prezentos kelkajn en niaj sekvaj numeroj.

(La supran prezenton de M. Gergely kompilis kaj tradukis geedzoj Pásztor, el artikolo de Márton Fejes – 1982/2-a HUVI –, el indikoj de Ilona Böde OIK. Bp, kaj el informoj de la Miŝkolc urba Biblioteko „Ferenc Rákóczi II-a”(Katalin Bede).

Varbó Vilaĝdomo

NORDHUNGARIA INFORMO

Pásztor László, Pásztor Lászlóné H-3530. Miskolc, Király u.25. 2/2.

Tel.: + 36 70 206 1739

Tel.: + 36 70 570 8895

Retpošto / E-Mail: pasztor.laszlo4@chello.hu

Weblap / Retpaço: <http://kiralylajos.extra.hu>

MSN: pasztor.laszlo4@chello.hu